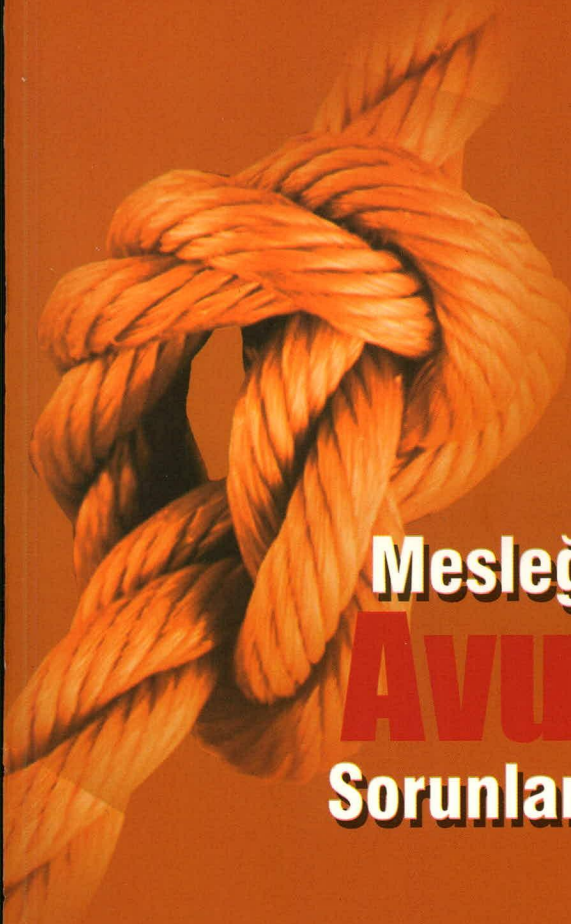

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

**Mesleğe Yeni Başlayan
Avukatların
Sorunları ve Çözüm Yolları**

FORUM -6-

ÇORUM / 5 TEMMUZ 2008

*Karabük Baro Başkanı
Rahmetli Avukat Tanju Korkut'un
Anısına...*

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

**MESLEĞE YENİ BAŞLAYAN
AVUKATLARIN SORUNLARI
VE
ÇÖZÜM YOLLARI**

FORUM -6-

ÇORUM
5 Temmuz 2008

**MESLEĞE YENİ BAŞLAYAN
AVUKATLARIN SORUNLARI
VE
ÇÖZÜM YOLLARI**

FORUM -6-

ÇORUM
5 Temmuz 2008

Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 148
Forum Dizisi: 6

Mesleğe Yeni Başlayan Avukatların Sorunları ve Çözüm Yolları

Yayına Hazırlayan
Av. Özcan Çine

ISBN: 978-9944-234-53-5
© Türkiye Barolar Birliği
Birinci Baskı: Haziran 2008, Ankara

Türkiye Barolar Birliği
Karanfil Sokağı 5/62
06650 Kızılay - ANKARA
Tel: (312) 425 30 11 Faks: 418 78 57
web: www.barobirlik.org.tr
e-posta: admin@barobirlik.org.tr
yayin@barobilik.org.tr

Sayfa Tasarımı ve Ofset Hazırlık
Düş Atelyesi (0312.215 70 37)

Baskı
Şen Matbaa
Özveren Sokağı 25/B Demirtepe-Ankara
(0312. 229 64 54 - 230 54 50)

İÇİNDEKİLER

Giriş	VII
-------------	-----

BİRİNCİ OTURUM

Av. Uğur KÜÇÜK.....	3
Av. Güneş GÜRSELER	6
Av. Özcan ÇİNE.....	13
Av. Kasım AKSOY.....	14
Av. Esengül ÇÖRDÜK.....	18
Av. Güneş GÜRSELER.....	22
Av. Altuğ AFAT	23
Av. Ahmet ÜNAL.....	24
Av. Murat BEKTAŞ.....	27
Av. Özgür ÖZTEKİN	31

İKİNCİ OTURUM

Av. Özcan ÇİNE.....	35
Av. Niyazi İlkay AYDIN.....	35
Av. Murat GÜNAY	37
Av. Niyazi KARTALTEPE	38
Av. Engin DAŞLI	41
Av. Ahmet ÖZDEL.....	45
Av. Mustafa COŞKUN.....	46
Av. Yaşar OKUMUŞ.....	49
Av. Hikmet KELEŞ.....	51
Av. Özdemir ÖZOK	52
Av. Uğur KÜÇÜK.....	65

Avukatlık Mesleği ve baroların bugününü ve yarınını tartışarak gerekirse yeni bir Avukatlık Kanunu hazırlanması ya da avukatlık meslek mevzuatında yapılacak değişiklikleri tespit etmek, sorun ve çözüm önerilerini mesleğin geleceğinin emanet edildiği genç meslektaşlarımızdan ilk elden öğrenilip değerlendirilmesi amacıyla geniş katılımlı FORUM'lar düzenlenmesi düşüncesi Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun aldığı bir kararla yaşama geçirildi.

Bu amaçla Türkiye Barolar Birliği'nin düşünce, öneri ve katkıları ile Ankara Barosu'na kayıtlı, meslek yaşları 0-10 yıl olan bir gurup avukat meslektaşımız, hazırlık çalışmaları çerçevesinde meslek yaşı 0-10 olan avukat meslektaşlarımızın bu foruma daha hazırlıklı olarak katılmaları, çözüm önerilerinde bulunabilmeleri için bir bildiri metni hazırladı, bu bildiriye meslek sorunları; *"Bağımsızlık"*, *"Meslek Örgütü"*, *Ekonomik Sorunlar* ve *"Eğitim Sorunları"* şeklinde dört ana başlık halinde belirtilip sorunların bunlarla da sınırlı olmadığı ve başkaca birçok sorunun da bulunduğu da vurgulanarak *"BİRLİKTE ÇÖZELİM"* sloganıyla genç avukat meslektaşlarımız foruma davet edildiler.

"Mesleğe Yeni Başlayan Avukatların Sorunları ve Çözüm Yolları" konulu forumların ilki 17 Kasım 2007 tarihinde Ankara'da, ikincisi 16 Şubat 2008 tarihinde Adana'da, üçüncüsü 22 Mart 2008 tarihinde Antalya'da, dördüncüsü 19 Nisan 2008 tarihinde Denizli'de, beşincisi 14 Haziran 2008 tarihinde Trabzon'da ve altıncısı da 5 Temmuz 2008 tarihinde Çorum'da yapıldı. Elinizdeki bu altıncı kitap Çorum'da forumda kayda alınan konuşmaların çözümlenerek yayınlanmış halidir.

Her forumdan sonra konuşmalar bu şekilde kitap haline getirilerek meslektaşlarımızın ve tüm ilgililerin bilgi ve değerlendirmelerine sunulmaktadır.

FORUM'UN DÜZENLENMESİ VE
ORGANİZASYONUNDA EMEĞİ GEÇENLER

Av. E. Özge BAYIR
Av. Deniz KÜZECİ
Av. Meriç GENÇAY
Av. Başak PEKER
Av. Nilüfer AKMAN ÖĞÜN
Av. Beyza BİRBEN
Av. Cemre KOCAÇİMEN
Av. Ender AZİZOĞLU
Av. Aslı TATLIDİL
Av. Gülşah DENİZ
Av. Muzaffer NERSE
Av. Gökten KOÇYILDIRIM
Av. Musa TOPRAK
Av. Mine YILMAZ

Çorum Barosu
Amasya Barosu

Mesleğe Yeni Başlayan
AVUKATLARIN
Sorunları ve Çözüm Yolları
Bizler Avukatız!

Sorunların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesi için mücadele ediyoruz...

Peki ya bizim sorunlarımız?

Mesleğimiz toplumdaki itibarını her geçen gün biraz daha yitiriyor, kan kaybediyor. Mensubu olmaktan onur duyduğumuz mesleğimizin icrası giderek zorlaşıyor. Sorunlar çığ gibi büyüyor. Kısaca, mesleğe yeni başlayan avukatlar için daha da daralıyor.

Ve şimdi, mesleğin geleceği olan genç avukatlar tartışıyor.

- Avukatın hizmet alanındaki işler, niçin başka meslek gruplarına aktarılıyor?

- Bir başka avukatın yanında ücretli olarak çalışan avukatın konumu nedir? Sorunlar nasıl çözümlenebilir?

- Sosyal güvenlik koşulları nasıl daha yeterli hale getirilebilir?

- Avukatlar arasındaki fırsat eşitsizliği ve haksız rekabet nasıl giderilebilir?

- Meslek örgütlerimiz ne kadar etkili?

- Mesleğe yeni başlayan avukatlar meslek örgütlerinde ne kadar temsil edilebiliyor?

- Meslek içi eğitim, avukatlık staj ve hukuk fakültele-

ri bağlamında, eğitim sorunlarımız nasıl çözümlenebilir?

- Avukatlık mesleğinde uzmanlaşma olmalı mıdır?

-Teoride var olan avukat bağımsızlığı, pratikte korunabiliyor mu? Ve benzer diğer sorunlar.....

Amacımız sorunlarımızı birlikte tespit etmek, eleştiri ve önerilerden sonuç çıkartarak ideale ulaşmak.

Tek tek çözüm bulamadığımız sorunları beraber değerlendirmeye, farklı çözüm yolları aramaya ve birlikte hareket etmeye çağırıyoruz.

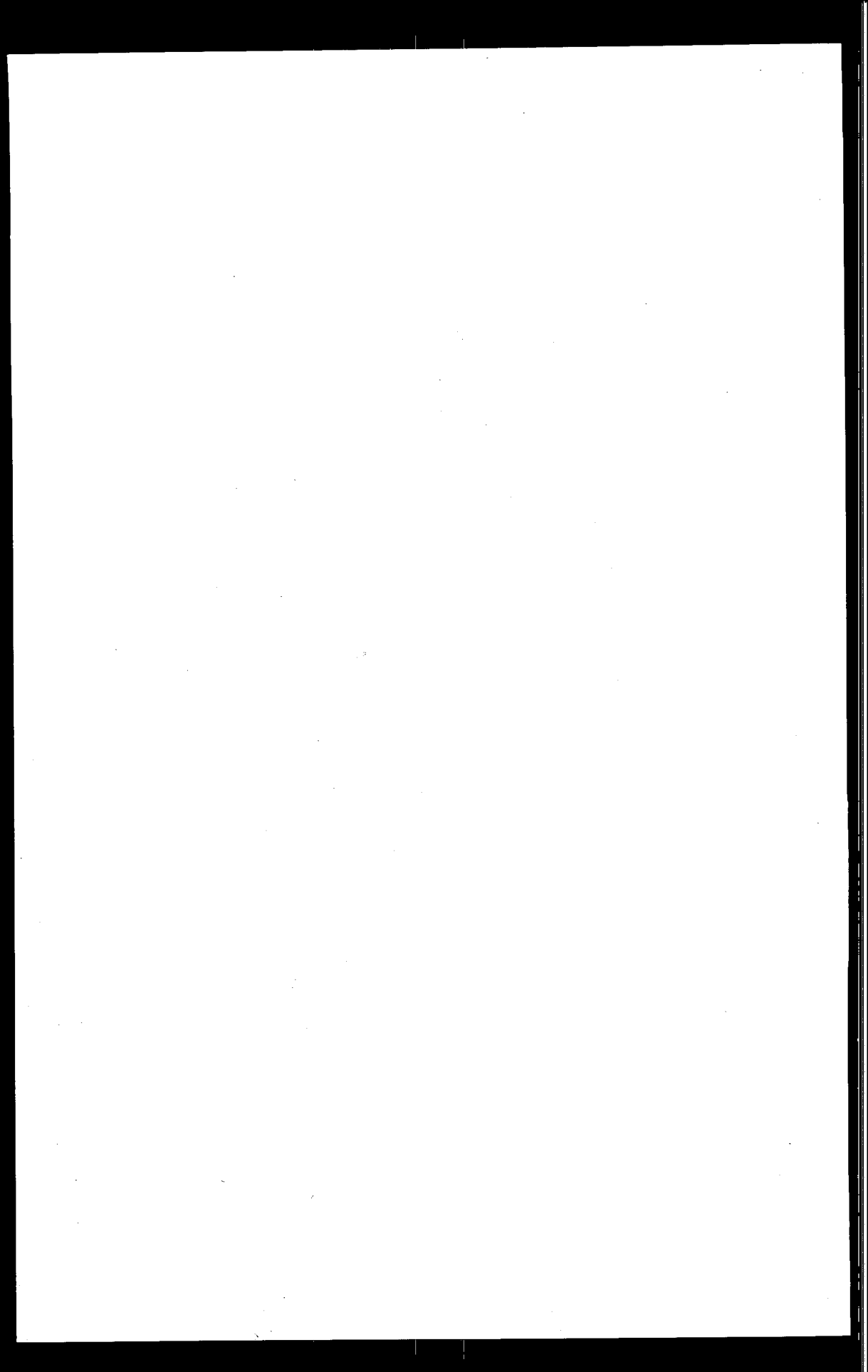
Mesleğe yeni başlayan avukatlar tarafından düzenlenen bu forum, hiçbir siyasi veya ideolojik ayırım gözetmeksizin, tüm genç avukatlara yöneliktir. Forumun düzenlenmesindeki amaç, sorunlarımızı tespit etmek, etraflıca tartışmak ve çözüm önerileri geliştirmektir. Meslek sorunlarına ilişkin görüş ve önerilerinizi forumda söz alarak, hazırlamış olduğunuz metinleri forum alanındaki görevlilere teslim ederek veya myba@barobirlik.org.tr veya meslegeyenibaslayanavukatlar@barobirlik.org.tr adresine e-posta göndererek iletebilirsiniz.

*Mesleğe Yeni Başlayan Avukatların
Sorunları ve Çözüm Yolları*

Birinci Oturum

Oturum Başkanı
Av. Özcan ÇİNE

Sunucu: Türkiye Barolar Birliği'nin Kıymetli Genel Sekreteri Sayın Av. Güneş Gürseler, Türkiye Barolar Birliği'nin hukuk müşaviri Sayın Av. Özcan Çine, ülkemizin çeşitli yerlerinden aramıza teşrif eden kıymetli baro başkanları ve değerli yönetim kurulu üyeleri, Çorum Barosu Başkanı Sayın Av. Uğur Küçük ve Yönetim Kurulu üyeleri, değerli meslektaşlarımız; *"Mesleğe Yeni Başlayan Genç Avukatların Sorunları ve Çözüm Yolları"* konulu forumumuza katılımınızdan dolayı teşekkür eder, hepinize Çorum Barosu adına hoş geldiniz der, saygılarımı sunarım.

Şimdi sizleri saygı duruşuna ve ardından İstiklal Marşına davet ediyorum.

(Saygı duruşu, İstiklal Marşı)

Sunucu: Kıymetli misafirlerimiz; açılış konuşmasını yapmak üzere Baro Başkanımız Sayın Av. Uğur Küçük Beyi mikrofona davet ediyorum.

Av. Uğur KÜÇÜK (Çorum Barosu Başkanı): *"Bey için iltimas yapmayın, erkek kardeşine, kız kardeşine, arkadaşına iltimas yapmayın. Hiç kimseden rüşvet almayın, haklı bir davayı kaybettirmesin, haksız bir davayı da kazandırmayın, doğru ne ise onu yap."*

UĞUR
KÜÇÜK'ÜN
KONUŞMASI

UĞUR
KÜÇÜK'ÜN
KONUŞMASI

Bu sözler, bir süper devletin büyük kralı tarafından söylenmiştir. Bu süper devlet, günümüzden yaklaşık 4.000 yıl önce Anadolu'da ilk siyasi birliği kuran, devlet kavramını getiren, idari, hukuki, kültürel ve sosyal konularda olduğu gibi, teknolojik konularda da yaşadıkları çağa damgasını vuran ve çağının en büyük devletlerinden birisi olan Hitit Devleti'dir.

Değerli konuklar; sizleri Hititlerin başkenti Çorum'dan selamlıyor ve hoş geldiniz diyorum.

Ben doğrusu bu seçkin topluluğu bulmuşken, bunların karşısında konuşma imkânına kavuşmuşken, Hititlerden söz etmeden geçemeyeceğim. Yarın siz değerli konuklarımızı Hitit medeniyetinin iki önemli merkezi Boğazkale ve Alacahöyük'te de tarihin derinliklerine götüreceğiz. Bundan 3.500 yıl önce bu topraklarda yaşamış ve merkezleri Çorum olan Hititler, Anadolu birliğini kurarken ülke sınırlarına kattıkları diğer ülke ve toplulukların inançlarına ve kültürlerine saygıyla yaklaşarak onları benimseyip içselleştirmiş ve güçlü bir empati yeteneği geliştirmişlerdir. Hititler, kendi inanç ve yaşam biçimlerini emperyal bir dayatmayla diğer ülke insanlarına benimsetme yolunu değil, o halkın idari ve kültürel geleneklerini sürdürbilmeleri için onlara bir tür otonomi tanıma yoluna gitmişlerdir.

Hititlerde hukuk çok gelişmişti, özellikle vurgulamak istediğim konu budur. Örneğin MÖ 1500'li yıllarda tahta geçen Kral Telipinu'nun yayınladığı Telipinu Fermanı, tarihin ilk yazılı anayasasıdır. Magna Carta'dan 2.700 yıl daha yaşlıdır. Panku ismi verilen meclis, bir çeşit anayasa mahkemesi ve danışma meclisi görevini yürütüyordu. Panku'dan çıkan kararlara büyük kralın bile uyması zorunluydu. Mesela büyük kral, yasal varisi ortadan kaldırarak başa geçmişse, Panku ona ölüm cezası veya sürgün cezası verebilmekteydi. Bu durum, bize bugünün yüce divanını hatırlatıyor.

Hitit hukukunda kısasa kısa yerine, modern hukuk anlayışının temelini oluşturan tazminat hukuku, tam 3.500 yıl önce yerini almıştır. Bu adım yalnızca 3.500 yıl öncesinin değil, o

tarihten binlerce yıl sonrası için bile çok önemli bir aşamadır. Bu ilk hukuk devrimidir.

Adam öldürme suçunda “*eli kaza işledi*” ifadesiyle ceza-yı yarı yarıya düşürülerek hafifletiyorlardı ve bu teamüden adam öldürmeden ayrılıyordu. Hititlerde cezada şahsilik, kast-taksir ayrımı, eksik teşebbüs kavramları kullanılıyordu. Suçluların başka bir devlete iadesi kriterlerinde iade edilecek devlette ölüm cezası olup olmadığı gözetiliyordu. Burada hemen MS 1950’li yıllardan sonra gündeme gelen Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Mahkeme kararlarını da hatırlatmak istiyorum.

Köleler, ekonomik durumları nedeniyle ceza yaptırımlarında pozitif ayrımcılığa tabi tutuluyorlardı. Suçlanan kişinin kendini savunması için tüm imkanlar tanınıyordu. Sanık, tüm tanıklarını ve delillerini rahatlıkla sunabiliyor ve dinletebiliyordu. Bu örnekleri çoğaltmak mümkün, ama netice itibariyle bütün bunlar, Hititlerin çok ileri bir hukuk düşüncesine sahip olduklarını gösterir.

Zamanlarının iki büyük süper gücü Mısırlılar ile Hititler arasında MÖ 1269 yılında imzalanan Kadeş Anlaşması, tarihteki ilk yazılı uluslararası anlaşmadır. Bu anlaşmanın en ilginç taraflarından birisi de şudur: Anlaşmayı Mısır adına 2. Ramses’in imzalamasına karşılık, Hitit Devleti adına Büyük Kral 3. Hattuşili ile Kraliçe Puduhepa ayrı ayrı mühürleyerek imzalamışlardır. Bu da bize Hititlerde kadınların eşitlikçi konumunu göstermektedir.

Değerli konuklar; işte tam bu noktada bir konuya vurgu yapmak istiyorum, özellikle dikkatinizi yoğunlaştırmanızı istediğim konu şudur: Bilindiği üzere, bugünkü adalet sistemi Roma hukuku üzerine inşa edilmiştir ve 2.000 yıllık siyasi, sosyolojik, felsefi, hukuki bir birikimi içermektedir. Peki, modern hukuk, Roma hukuku yerine Hititlerin hukuk düzen ve anlayışını alsaydı, yani 2.000 değil de, 3.500 yıllık bir birikimi içerseydi, başka bir dünyada yaşıyor olabilir miydik? Şimdiki seviyesine göre çok daha gelişmiş bir hukuk sistemine sahip

UĞUR
KÜÇÜK'ÜN
KONUŞMASI

olabilir miydik? Doğrusu bence üzerinde tartışılmaya degecek bir konu.

İşte hukukun bu derece ileri seviyede geliştiği, tabiri caizse hukukun kitabının yazıldığı Çorum'da hukukçuların sorunlarının tartışılması için bir toplantının düzenlenmiş olması ve avukatların meslek örgütlerinin en tepesinde bulunan değerli hukukçuların bu toplantıya katılmaları, biz Çorumlu avukatlar için son derece anlamlı. Bugünkü toplantımız, genç meslektaşlarımızın sorunlarının ve önerilen çözümlerin birinci elden tespiti amacıyla düzenlendi. Çorum Toplantısı, bildiğim kadarıyla 17 Kasım 2007 günü Ankara'da başlayan bölgesel toplantıların 6.'sı veya sanıyorum sonuncusu olacak.

Ben, yoğun çalışmalarına rağmen aramıza katılan ve sorunların çözümü için gece gündüz demeden yoğun çabalar gösterdiğini çok iyi bildiğim Sayın Genel Birlik Sekreteri Av. Güneş Gürseler'e ve bu toplantıların düzenleyicisi TBB Baş Hukuk Müşaviri Sayın Av. Özcan Çine'ye teşekkürlerimi sunuyorum. Ülkemizin dört bir yanından gelerek bizleri mutlu eden cefakâr ve fedakâr baro başkanlarımıza teşekkürlerimi sunuyorum. Mesleğe yeni başlayan ve mesleki sorunlarımızın ortaya konulup çözümü için kafa yoran genç meslektaşlarımıza da teşekkür ediyorum.

Toplantının yararlı geçmesi dileğiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum. Hoş geldiniz, sefa geldiniz.

Sunucu: Konuşmalarından dolayı kendilerine teşekkür ediyoruz.

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri Sayın Av. Güneş Gürseler'i konuşmasını yapmak üzere kürsüye davet ediyorum.

Av. Güneş GÜRSELER (Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri): Teşekkür ederim.

Değerli baro başkanlarım, Türkiye'nin dört bir tarafından gelen değerli arkadaşlarımız, ayrıca sürpriz oldu, İstanbul Ba-

GÜNEŞ
GÜRSELER'İN
KONUŞMASI

rosu Sayın Genel Sekreterimiz de burada, ona da hoş geldiniz diyorum. Dün Amasya'da, bugün Çorum'da mesleğimizin sorunlarını, mesleğimizle ilgili gelişmeleri hep birlikte değerlendirmenin hem mutluluğunu, hem hep birlikte bir iş başarmış olmanın hazzını yaşıyoruz. Bu doğrultuda Amasya Barosu Başkanı'na ve Çorum Barosu Başkanı'na tekrar teşekkürlerimi sunuyorum.

Tabii çok yoğun bir trafik içindeyiz Türkiye Barolar Birliği olarak. Aslında ülke olarak çok yoğunuz ve çok da lüzumsuz işlerle uğraşıyoruz, asıl uğraşmamız gerekenler bir tarafta. O yoğunluk içinde bu konuşmayı TBB Başkanı Sayın Özdemir Özok yapamıyor. Kendisi akşam Amasya'daydı, bu sabah Ankara'ya geçti, YARSAV'ın düzenlediği bir toplantıya daha önceden verilmiş bir söz, bu toplantının bir hafta önceye alınması nedeniyle bugünle çakıştı. Şimdi telefonla konuştuk, oradaki görevini bitirmiş, ayrıca Yönetim Kurulu toplantısı da bugün vardı, onu da yapmışlar, biraz önce yola çıktılar, geliyorlar. Hem TBB Başkanı, hem Yönetim Kurulu üyelerimiz, sanırım toplantı bitmeden yetişirler ya da en geç yemekte beraber olacağız.

Değerli meslektaşlarım; bu toplantıları biz bir süredir Türkiye Barolar Birliği olarak yapıyoruz. Ankara, Adana, Antalya, Denizli'de, Trabzon'da yaptık, bu toplantı 6. toplantımız, 6 toplantı yaptık. Amaç, mesleğe yeni başlayan arkadaşlarımızla birlikte sorunları paylaşmak.

Değerli arkadaşlarım; savunma mesleği ve savunma mesleğinin ayrılmaz parçasını oluşturduğu yargı, ülkemizdeki genel demokrasi sorununa bağlı olarak bir dizi sorun yaşıyor. Barolar Birliği olarak hep söylediğimiz gibi, demokrasi eksiksiz hale getirilemediği, eksiksiz demokrasiye ulaşamadığı, onun için de gerçek hukuk devletine, bağımsız yargıya ve bağımsız savunmaya ulaşamadığı için, biz de mesleki anlamda sorunlar yaşıyoruz. Bu sorunlar öncelikle Türkiye'de hukuk eğitimine önem verilmemesinden, hukuk eğitimi ve diğer alanlarda da olduğu gibi, eğitim planlaması yapılmamasından kaynaklanan bir tabana dayanıyor. Türkiye'de bugün 33 hukuk fakültesi

GÜNEŞ
GÜRSELER'İN
KONUŞMASI

var, 10 tanesi daha YÖK kararıyla kuruldu, fiziki anlamda kuruluşlarını tamamlıyorlar ve sayıları burada, 33 tane hukuk fakültesinin son 5 dönem mezunları var elimizde. Hepsinin ortalama mezuniyet sayısı 4.500. Barolar Birliği olarak, bu tarihlerde verdiğimiz ruhsatlara baktığımızda, hemen hemen aynı sayıda o yıllarda ruhsat vermiş durumdayız ve bugün Cumartesi, 15 ruhsatı Barolar Birliği veriyor; yarın Pazar, 15 ruhsat verecek. Yani günde ortalama 15 ruhsat veriyoruz.

Tabii bu tablo, niceliksel bir bozulmayı yaratıyor. Bu niceliksel bozulma, peşinden niteliksel bir bozulmayı da getiriyor. Dünyada ortalama olarak uygun görülen avukat sayısı 2.000 kişiye 1 avukat şeklinde. Ama Türkiye'de bu sayı, nüfusumuzun 70 milyon civarında olduğunu düşünürseniz, Türkiye'de sicil sayımız 77.000'i geçti. Fiilen çalışan arkadaşımız da 63.000 civarında. Öyle baktığımızda, neredeyse bin kişiyle çalışılacak bir noktadayız.

Bu tablo karşısında bir sürü sorunu yaşıyoruz değerli arkadaşlarım. Bu toplantılarla bu sorunlara karşı hep birlikte çözüm arayışlarımızı düzenlemeye, bu noktada bir ortak bilinç oluşturmaya gayret ediyoruz. Çünkü bizim sorunlarımızın bir kısmı, yasa değişikliği olmadan çözülemeyecek sorunlar, bir kısmı da bizim çözebileceğimiz sorunlar. Fakat bizim çözebileceğimiz sorunlar açısından şöyle bir ilginçlik var: Biz o çözümleri isteyecek kamuoyunu kendi aramızda oluşturmuş değiliz, onları biraz sonra söyleyeceğim, işte onu yapmaya çalışıyoruz, onu yapmalıyız. Çünkü temelde çözüm bizde. Neden çözüm bizde; çünkü görüyorsunuz, Türkiye'yi yönetenler çok yoğun başka işlerle uğraşıyorlar, siyasi partilerimiz o işlerle uğraşıyorlar.

Avukatların, savunmanın dertlerinin çözümünde yargının bize yaklaşımını biliyorsunuz; vekâletiniz olduğu halde dosyadan fotokopi almak için dilekçe istiyor. Yani ne diyor; *"dosyada bir eksiklik olursa senden bileceğim, çünkü sen hürsüzsün."* Belgeye, sadece o dosyaya elini uzatan ben miyim; sen de uzatıyorsun hâkim olarak, odacın var, mübaşirin var. *"Bunlar bir şey yapmaz, sen yaparsın"* diyor. Onun için yargının bütününden avukatlara

-“çok genelleme yapıyorsun” diyebilirsiniz, ama yapacağım- bir fayda yok. Hukuk fakültelerinden bize bir fayda yok, sürekli yenisi açılıyor ve ben 1968’de fakülteye girdim, 1973 Şubat’ ta bitirdim İstanbul Hukuk Fakültesi’ni. Özel hukuk fakültesi o zaman açılıyordu, bizi sokaklara döktüler, yürüttüler, “özel okullara hayır” diye. Şimdi hocalarımız, hepsi bu özel hukuk fakültelerinde canla başla görev alıyorlar ve sayıları da çok azaldı, doğru dürüst eğitim o anlamda da verilmiyor. Onun için, siyasi iktidardan, siyasi partilerden, yargıdan, hukuk fakültelerinden bize fayda yok. Fayda bizde, biz bu mesleğin geleceğini yapabileceklerimizle düzenleyeceğiz. Bunu kim yapacak; barolar yapacak, Barolar Birliği yapacak. Ama arkadaşlarım, bunları baroların yapması, Barolar Birliği’nin yapması için bütün bu çözümleri avukatların istemesi lazım. Avukat baroyu, baro Barolar Birliği’ni bu çözümlere yönlendirecek baskıyı kurmazsa, bize bizden başka fayda olmadığı ortada.

“Ne yapacağız?” diyeceksiniz; burada çok ayrıntıya girmeyeceğim, genç avukat arkadaşlar konuşacak, onları dinleyeceğiz, ama onların bu noktada çözüm üretmesi ve barolara, Barolar Birliği’ne baskı unsuru olmalarını istediğim için söylüyorum. Avukatlık Kanunu’nda baroların kuruluşlarını ve niteliklerini, görevlerini, Yönetim Kurulu’nun görevlerini, Barolar Birliği’nin görevlerini belirten maddeler var. Bakın, baroların görevleri: “Barolar, avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleriyle olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak, meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak, korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm amacıyla yürüten.” Aynı görevler Barolar Birliği için de var, genel kurulların yetkileri var, bunları ayrıntılarıyla söylemeyeceğim.

Bunları niçin söylüyorum? Bunları benim yazıp çizdiğim, sizlere de göndermeye çalıştığım, baroların genel kurul kararıyla, yönetim kurulu kararıyla Barolar Birliği’nin Genel Kurul kararıyla, Yönetim Kurulu kararıyla yapabileceği bazı önerilerim var. Örneğin görüyorsunuz, hukuk fakültelerinden bize fayda yok. Dünyada örnekleri var; barolar ve Türkiye Barolar Birliği, hukuk fakültelerinin müfredat programlarına

müdahale edebilir, öğretim üyesi kadrosuna müdahale edebilir ve barolar ve Barolar Birliği, her yıl hangi hukuk fakültesinin mezununu staja kabul edeceğini belirleyebilir, bu yapılırdır. Tabii bizde bir huyumuz var; savunma mesleği mensubuyuz, böyle bir şey söyleyince hemen savunmaya geçiliyor. Deniliyor ki, "eğitim hakkı, çalışma hakkı." Amerika'da eğitim hakkı yok mu? Diyor ki New York Barosu Başkanı, "arkadaş, senin fakültenin mezununu almıyorum." Kimse de gidip "dava açayım" derdinde olmuyor. Gelip diyor ki dekan, baro başkanına, "ne oldu, ne eksikimizi gördünüz; söyleyin, düzeltelim." Biz bunları yapabiliriz, yapmalıyız, ama avukatların bunu istemesi lazım.

Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, her baro için uygun stajyer sayısını, avukat sayısını belirleyebilir, Avukatlık Yasası'nun şu başlangıçta söylediğim maddelerine dayanarak: Kimseyi reddetmiyorsunuz, diyorsunuz ki, "Çorum için Çorum Barosu'nun eğitim verebileceği avukat stajyeri sayısı budur." Fazlası geldi mi, "bekle arkadaş, boşaldığında alacağım" diyeceksiniz. Hemen "böyle olmaz, idari yargıya giderler..." demeyin. Ben Tekirdağ Barosu Başkanlığı yaptım. Baro Genel Kurulu'nda kurul kararıyla stajyer sayısını 20 ile sınırladık. Bunları yapmamız ve en azından bu tartışmayı başlatmamız gerekiyor. Muhasebecilerin yaptığı sınav sistemini biz yönetmelikle getirebiliriz. Barolar Birliği olarak bunu hazırladık, yönetmelik son şeklinde; stajın başında da, sonunda da, içinde de sınavlar var. Ama bunları söyleyince yoğun eleştiri de alıyoruz tabii. Hep birlikte bir ortak çizgide buluşup mesleğin geleceği için bazı şeyleri istememiz gerekiyor.

Meslekiçi eğitimi sürekli ve zorunlu hale getirmeliyiz. Edirne Toplantısı'nda İngiltere'den gelen meslektaşımız söyledi, senede 16 saat meslekiçi eğitime katılmayanın ruhsatı değerlendirilmeye alınıyor. Biz istersek, kimsenin kanun çıkarmasını falan beklemeden meslekiçi sorumluluk sigortası zorunlu hale getirebiliriz. Avukatlık Ücret Sözleşmesi, özellikle kurumlarla yapılan, süreklilik ve aylık bir ücreti de içeren avukatlık ücret sözleşmeleri, bugün neredeyse arkadaşlarımız bankalarda, elektrik idarelerinde, telefon kurumunda üste para vererek

çalışıyor. Bu sözleşmeler düzenlenebilir. Türkiye Barolar Birliği olarak bunu düzenliyoruz. Bir yönetmelik hazırladık, Adalet Bakanlığı'na gönderdik. Bazı tartışmalar nedeniyle geri geldi, Adalet Bakanlığı'nın istediği doğrultuda düzelttik, tekrar gönderdik. Bunu yapmalıyız ve bunun sonraki adımı, avukatlık ücret sözleşmesinin barodan geçmesinin sağlanması olacaktır, bunu da istemeliyiz. Biz şimdi en büyük sıkıntıyı bu meslekiçi ücret rekabetinde ve tutarsızlıklarında yaşıyoruz.

CMK avukatlığını hep beraber, geldiği bu bedava ceza avukatlığı konumundan çıkacak taleplerde bulunmalıyız. Ancak taleplerimiz genelde "CMK ücreti artsın"la sınırlı kalıyor. CMK avukatlığının, bu anlamdaki zorunlu müdafiliğin tek sıkıntısı para değil. Bu tür avukatlığın avukatlık olup olmadığını değerlendirmemiz lazım.

Adli yardım uygulamalarının daha çağdaş hale getirilmesini sağlamamız lazım.

En büyük sorunlardan biri ücretli avukat, yani işçi avukat dediğimiz olay. Bizim yasamızda -ben ona inanıyorum, bu konuda bir makele de yazdım- avukatların birlikte nasıl çalışabilecekleri 44. maddede gösterilmiş durumda. 44. madde diyor ki, "ya avukatlık ortaklığı şeklinde çalışabilirler ya avukatlık bürosu şeklinde." İşçi avukat, ücretli avukat olarak çalışma 12. maddede var. 12. maddenin başlığı, "Avukatlıkla Birleşebilen İş." Orada diyor ki, "bir avukat, yazıhanesinde aylıklı çalışmak da avukatlıkla birleşir." Onun için bu doğrudan bir avukatlık değil. O nedenle serbest meslek makbuzu düzenleyemiyor, o nedenle doğrudan vekâlet alamıyor, o nedenle tabelasına ismini yazamıyor. Bunun da düzenlenmesi lazım. Biz bazı öneriler ortaya koyduk, çok karşı çıkıldı, ama tartışmamız gerekiyor. Yasada işlemeyen düzenlemenin işler hale getirilmesi gerekiyor.

Kamu avukatlarının görev yaptıkları yer, baro levhasına kayıtlı olmasını sağlamamız gerekiyor. Hiç duyulmamış birkaç örnek yaşadık son dönemlerde. Stajını bitirmiş arkadaşımız yıllar önce, ruhsat almadan kamu avukatlığını yapıyor. Avukatlıktan emekli olmuş, serbest avukatlık yapacak, baroya

GÜNEŞ
GÜRSELER'İN
KONUŞMASI

başvuruyor. "Ruhsat?" "Ben ruhsat almadım." "Niye?" "Kimse istemedi." Yani staj bitim belgesiyle yıllarca kamu avukatlığı yapılmış.

Değerli arkadaşlarım; uzatmıyorum, burada bitiriyorum. Barolar Birliği olarak bu toplantıdan istediğimiz, "yasa şöyle olsun, yasa böyle olsun" değil. Avukatlık Kanunu Taslağı, onu da hazırladık, ama görüyorsunuz, muhatap bulmak kolay değil. Ayrıca içlerinde yasamadan meslektaşlarımız da olsa, istediğimiz yanıtı alamıyoruz. Bir örnek vereceğim: Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu değişiyor. Avukatla takip zorunluluğu getirilsin istiyoruz. Bakanlık'la yapılan bütün tartışmalar sonunda 50.000 YTL'nin üstünde avukatla takip zorunluluğu getirilmişti tasarıya. Tasarı Bakanlık'tan Başbakanlık, oradan TBMM'ye gidene kadar bu madde olduğu gibi çıkarıldı. Onun için, yasayla falan uğraşacak halimiz yok, onlar çok uzun vadeli. Onunla da uğraşılması gerekiyor tabii, ama biz önce elimizdeki yasanın bize verdiği görevleri, şu 70.000 avukatın gücünü arkamıza alarak barolar ve Barolar Birliği olarak nasıl çözeriz, onu buralardan ortaya çıkarmalıyız.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum, başarılar diliyorum.

Sunucu: Konuşmalarından dolayı kendilerine teşekkür ediyoruz.

Forumumuza geçmeden önce Divanı arz ediyorum: Divan Başkanı Sayın Av. Özcan Çine; Türkiye Barolar Birliği Hukuk Müşaviri, Ankara Barosu. Stajyer Av. Ayşe Çiftçi, Çorum Barosu. Sayın Av. Hasan Gülseren, Amasya Barosu. Sayın Av. Ender Azizoglu, Ankara Barosu.

Şimdi divanı yönetmek üzere Sayın Av. Özcan Çine Beyi yerlerine davet ediyorum.

Av. Özcan ÇİNE (Oturum Başkanı): Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreterim, başta Çorum ve Amasya baroları olmak üzere ülkemizin dört bir tarafından gelen değerli baro başkanlarım, çok değerli meslektaşlarım; forumumuza

geçmeden önce, bu meslek sorunlarıyla ilgili, özellikle genç meslektaşlarımızın sorunlarıyla ilgili çok kısa bir barkovizyon gösterimiz var. Müsaade ederseniz, önce onu izleyelim, ondan sonra açık forumumuza geçeceğiz.

ÖZCAN
ÇİNE'NİN
KONUŞMASI

(Barkovizyon gösterisi)

Av. Özcan ÇİNE (Oturum Başkanı): Değerli meslektaşlarımız; Ankara Barosu'nda mesleğe yeni başlayan genç avukat arkadaşlarımızın hazırladıkları bu kısa barkovizyon gösterisini izledik. Mesleğimizin sorunlarıyla, bazı temel sorunlarıyla ilgili kısa bir gezinti yaptık.

Forumla ilgili olarak çok kısa bazı şeyler söylemek istiyorum. Sayın TBB Genel Sekreteri ve Çorum Barosu Başkanı'muzun da konuşmalarında belirttiği gibi, bölgesel planda bu forumların 6. yapıyoruz. Özelliği, meslek sorunlarıyla ilgili bir seminer, panel biçiminde olmayıp, açık bir forum olması. Bütün meslektaşlarımız, özellikle genç meslektaşlarımız, mesleğimizle ilgili gördüğü sorunları, çözüm yollarını açıklıkla söyleyebilir. Yine bu forumların birçoğunda TBB Başkanı'muz Sayın Özdemir Özok'un belirttiği gibi, dövmemek ve sövmemek kaydıyla her şey söylenilebilir, barolar, Barolar Birliği eleştirilebilir. Bu konuda arkadaşlarımızın en küçük bir tereddütü olmasın. Önemli olan, hakikaten meslek sorunlarımızla ilgili ciddi adımlar atabilmek.

Söz isteyen arkadaşlarımız, ellerini kaldırmak suretiyle söz isterlerse onlara söz verip, gelip kürsüden konuşmalarını yapabilirler. Yalnız konuşmasını yapacak olan arkadaşlarımız, önce kendini tanıtırsa ve barosunu belirtirse -çünkü bildiğiniz gibi kayıt altına alıyor ve bütün bu forumlarımızı kitapçık haline getiriyoruz- iyi olur.

Şimdi genç arkadaşlarımıza söz veriyoruz.

Buyurun.

KASIM
AKSOY'UN
KONUŞMASI

Av. Kasım AKSOY (Çorum Barosu): Sayın baro başkanla-
rım, değerli meslektaşlarım ve değerli basın; herkesi saygıyla
selamlıyorum.

Bilindiği üzere, avukatlık mesleğindeki temel sorun, avu-
katların mesleği idame ettirirken yaşamış oldukları ekonomik
sorundur. Bu sorun, yalnızca stajyer avukatların ya da mesleğe
yeni başlayan genç avukatların değil, aynı zamanda tecrübeli
diye addettiğimiz üstat avukatlarımızın da ciddi sorunların-
dan bir tanesidir. Bu sebeple, çözüm için öncelikle avukatların
yaşamış olduğu ekonomik sıkıntılara neden olan faktörlerin
ortaya çıkartılması ve daha sonrasında ise bu sıkıntılara hep
birlikte çözüm yollarının bulunması gerekir.

Avukatlık mesleğindeki ekonomik güçlük yaşanması-
na neden olan durumların başında da yine herkesin bildiği
üzere, Türkiye'deki mesleği yapan avukat sayısının olması
gerekenden çok daha fazla olmasından kaynaklanmaktadır.
Belki bu avukat nüfusu, örneğin bir Batı Avrupa ülkesiyle
karşılaştırıldığında, Türkiye'deki avukat sayısının Türkiye'deki
nüfusa oranı ile biraz önce de belirttiğimiz gibi bir Avrupa
ülkesinin nüfusa oranını ve avukat oranı karşılaştırıldığında,
belki oran aynı çıkacaktır. Ancak yine araştırmalar gösteriyor
ki, Avrupa ülkelerinde avukatlara sunulan ekonomik imkân-
lar, Türkiye'deki avukatlara sunulan ekonomik imkanlardan
çok daha fazladır. Bu sebeple, Türkiye'de ya avukat sayısının
artış hızının sınırlandırılması gerekmekte ya da avukatlara
mesleklerini idame ettirebilecek seviyede ekonomik imkanların
sağlanması gerekmektedir.

Avukat sayısının hızlı artışının da iki şekilde engelle-
nebileceğini düşünmekteyim. Bunlardan birincisi, bilindiği
üzere hukuk fakültesi Türkiye'de çok fazla, bunların sayısının
azaltılması veya hukuk fakültesinde avukatlar için hukuk
fakültesi öğrencileri için ayrılan kontenjanların azaltılması
ya da Türkiye'de avukatlık mesleğine geçilebilmesi için bir
sınav şartının getirilmesi gerekmektedir. Biraz önce TBB Genel
Sekreteri'miz, kanunla artık bu işin olamayacağını düşündü-
ğünü, Türkiye'deki il barolarının veya büyük şehirlerdeki

baroların mesleğe avukat seçerken biraz daha sınırlı bir şekilde avukat almalarının gerektiği, çözümün ancak bu şekilde olacağını belirttiler. Ancak bu, şu yönden eleştirilebilir: Türkiye’de farklı barolar, farklı siyasi düşüncelere sahipler. Yani bu, kendi siyasi düşüncesinde olan insanları almak için belki teşvik olabilir. Bunun mutlaka olacağını düşünmüyoruz, ama bir sakınca doğuruyor, yani bu şekilde bir sakınca doğurması muhtemel olabilir. Bu sebeple, bunun mutlaka bir kanuni düzenlemeyle yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Biraz önce de belirtildiği gibi, yine Genel Sekreteri’imiz, *“idari davaya konu olabilecek bir karmaşalığa sebep olabilecek davalar açabilir ve bunlar sorun yaratabilir düşüncesiyle hareket edilebilir. Ancak bu noktada biraz daha kararlı olmalıyız ve bu şekilde hareket etmeliyiz”* dedi. Ama kendisi de direkt kendini gösteriyor, bu şekilde bir uygulamanın dava konusu yapılabileceği kuvvetle muhtemel. Bu sebeple, mutlaka bu düzenlemenin kanunla olması gerekir.

Bu sınav şartının da hem stajyer avukatlar, hem de hukuk fakültesi öğrencileri tarafından şiddetle eleştirildiğini de yine görmekteyiz. Ancak bu eleştiren arkadaşlarımız, birkaç yıl sonra mesleğe başlayıp meslekte nüfustan kaynaklanan, avukat sayısının fazlalığından kaynaklanan sorunları gördüklerinde, daha önceki düşüncelerinin ne kadar da haksız olduğunu görüyorlar. Bu sebeple, Türkiye’deki çözüm, mutlaka bir sınav şartının getirilmesinden geçer. Yani burada egoist düşünmemiz gerekiyor. Buradaki egoistlikten kasıt, mesleğimizi korumak uğruna yapılacak bir egoistliktir.

Yine biraz önce belirtildi, mali müşavirler; daha öncesinde mali müşavirler, gelir vergisine tabi olan bir şahıs muhasebecilik yapabiliyordu Türkiye’de. Ama şu güne bakıldığında, bunun mutlaka hem mali müşavirlik stajından önce, hem de mali müşavirlik stajından sonra bir sınav yapıldığını görüyoruz. Yani mali müşavirler yapıyor, neden avukatlar yapamıyor bu sınavı? Noterler monopolleşmişler, kendi meslek alanlarına hiç kimseyi almıyorlar, bir sıra beklememiz gerekiyor, yani 20 yıllık bir sıra beklememiz gerekiyor. Noterler böyle bir

KASIM
AKSOY'UN
KONUŞMASI

uygulama yapıyorlar, neden avukatlar yapamıyorlar? Tabii burada Türkiye Barolar Birliği'ne ciddi görevler düşmekte. Siyasi olarak halledilmezliğe gitmemek gerekiyor, bunu bir şekilde siyasi olarak, hükümete baskı kurarak bir şekilde bunun kanunlaşması gerekiyor.

Maalesef Türkiye'de hukuk fakültesi mezunları hâkimlik sınavına giriyor, savcılık sınavına giriyor, kaymakamlık sınavına giriyor, müfettişlik sınavlarına giriyor, çeşitli kamu kurumu sınavlarına giriyor, bunların hiçbirinde başarılı olamıyor. Daha sonar geliyor, avukat oluyor. Avukatlık, son tercih olarak seçilmemesi gereken onurlu bir meslektir, biz böyle düşünüyoruz, ama bu pratik uygulamada bu şekilde devam ediyor.

Şunu da belirtmek istiyorum: Avukatlıkta Türkiye'deki staj süresi ve staj eğitimi çok ciddi aksaklıkları barındırmakta. Bunu yine biraz araştırma yaptığımız zaman, diğer ülkelerle karşılaştırdığımız zaman, Türkiye'deki staj süresinin gerçekten çok az olduğunu görüyoruz. Yanlış hatırlamıyorsam, Avusturya'da 5 yılın üzerinde bir staj süresi var ve onun öncesinden sınava girme durumu ve daha sonrasında da sınava girme durumu var. Almanya'da, Fransa'da en az 3 yıllık bir staj süresi var. Tabii bunların yine en son meslek olarak avukatlığa geçişte sınavı var. Yani bunların Türkiye'de olması gerekiyor. Tabii bunun da yine hep birlikte avukatların desteğiyle olması gerekiyor.

Avukatları ekonomik yönden güçsüz kılan diğer bir eksiklik ise, Türkiye'de düzenlemesi olmayan bir durum ise, toplumun hukuki yardım almak için profesyonel anlamda avukatlara gitmesini sağlayan düzenlemelerin olmaması. Bunlar hep söyleniyor, biz de söylüyoruz; bir dava dilekçesinin mutlaka avukatın parafından geçerek mahkemeye, adliyeye, dosyaya konulması, gerçekten avukatların ekonomik yönden biraz daha rahatlamasına sebep olacak. En azından sayı olarak aleyhine olan bir durumu biraz daha davanın dışında bir katkı sağlaması açısından bu durumun iyi olacağını düşünüyoruz.

Aynı zamanda aile hukuku sistemi de Türkiye'de getirilebilir. Aile hukuku sisteminde bilindiği üzere, Almanya'da

uygulanan bir sistem olduğunu biliyoruz, hukuki danışmanlık sistemi, hukuki danışmanlık formatında bir sistem. Belli bir grubun mutlaka bir hukuki danışmanlık almak üzere bir avukata mensup olduğunu düşünüyoruz. Bizim Türkiye’de aile hekimliği sistemi var, tabii o biraz daha devlet destekli bir sistem, biraz daha farklı bir sistem, ama neden olmasın? Türkiye’de 5 yıl önce aile hekimliği sistemi yoktu, şimdi var. Bizim hukuk sisteminde de bunun olabileceğini düşünüyoruz.

Yine herkesin bildiği gibi, hem stajyerlerin, hem de avukatların sosyal güvenlik, özellikle sağlık sigortası noktasında ciddi sıkıntıları var. Ben stajyerdim, herhangi bir sigortaya kaydımı yaptıramıyordum. Burada sağlık güvencem yoktu. Avukatım, yine aynı şekilde devam ediyor. Yani Türkiye’deki avukatların talihsizliği, zaten topluluk sigortası adı altında bir sigortaya mensup olmalarından kaynaklanıyor. Bilindiği üzere, topluluk sigortasında sağlık sigortasından yararlanabilmek için bir heyet raporu gerekiyor. Bu heyet raporunda da kendinin sağlıklı olduğunun ispatlanması gerekiyor. Yani böbrek rahatsızlığım varsa veya kalp rahatsızlığım varsa, o noktada bana bir tedavi için destekte bulunmuyor bu sağlık sigortası. Tabii bir çelişki, buna nasıl sağlık sigortası deniliyor, bunu da anlamak mümkün değil.

Öncelikle yukarıda saymış olduğumuz avukatların sorunları çok ciddi sorunlar, yani saymakla da bitmez. 20 tane madde sayarsınız, 20’den fazla da çözüm yolları sayarsınız. Ancak yine yukarıda özetlemeye çalıştığımız, avukatların en temel sorunu ekonomik sıkıntılarıdır. Ekonomik sorunları hallolduktan sonra, buna bağlı olarak diğer sorunlar mutlaka hallolur. Özellikle kapitalist bir toplum düzeninde ekonomik sıkıntının halledemeyeceği hiçbir şey yok gibi bir şey. Prestij sorunu da ekonomik sorun hallolduktan sonra kendisi otomatikman sağlanacağını düşünüyorum, saygınlık anlamında. Bilindiği üzere, avukatların hukuki adaleti yerine getirirken hâkim, savcı ve avukat üçgeninde her zaman savunma ayağını oluşturduğunu söylüyoruz. Ancak hem toplumun bakış açısı, hem çeşitli kamu kurum ve özel sektörün avukata bakış açısı maalesef iyi değil.

KASIM
AKSOY'UN
KONUŞMASI

Bu anlamda ekonomik sıkıntının hallolması durumunda, bu saygınlık sorununun da hallolacağını düşünmekteyiz.

Tabii bu sorunları çözüme ulaştırırken de avukatların mutlaka birlik içerisinde hareket etmeleri gerekmektedir. Öncelikle kendi mesleki sorunlarımızı birlik içerisinde hallettikten sonra, çeşitli sosyal ve siyasi platformlarda, farklı düşüncelerde de olsak sorun değil, ama önce mutlaka birlikte hareket etmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

Başkan: Değerli meslektaşımıza biz de konuşması için teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

Av. Esengül ÇÖRDÜK (Çorum Barosu): Merhabalar.

ESENGÜL
ÇÖRDÜK'ÜN
KONUŞMASI

Sayın Barolar Birliği Genel Sekreteri, baro başkanlarım ve değerli meslektaşlarım; öncelikle hoş geldiniz.

Öncelikle Barolar Birliği'nin böyle bir çalışması yapmasını gelinen noktada gerçekten büyük bir aşama olarak görüyorum. Yani bunu bir sorun olarak görüp, artık fiilen bu konuda bir çalışma yapmasını gerçekten mutlulukla karşılıyorum. Çünkü yıllardır ben bu konuda gerek barolara, gerek Barolar Birliği'ne şahsi olarak sözlü veya yazılı başvurularda bulundum. Ancak tabii kişisel başvuru olduğu için, olumlu bir yanıt da alamadım.

Burada bahsedeceğimiz sorunlar, aslında sadece Kasım beyin bahsettiği gibi, genç avukatların sorunları değil, bütün avukatların sorunları. Zira 2001 yılında staja başladığım günden bu yana gerçekten ciddi sorunlarla karşılaştım. En başta sorun, bence benim için sosyal güvenlik problemi. Yani şöyle bir şey düşünün: Staja başlıyorsunuz, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olmanız söz konusu bile olamaz. Ama çözüm yok, bunun yanı sıra gösterilmiş, "tamam, bunlara tabi olamaz, ama şundan yararlanır" gibi ya da "şuna tabi olur" gibi açık bir çözüm yok. Yani Avukatlık Kanunu'nda böyle

bir çıkmaz var ve buna barolar ve Barolar Birliği, yıllardır bir çözüm bulamadı. Öncelikle stajyer avukatın bence statüsü netleştirilmeli, yani tam olarak Avukatlık Kanunu'nda neleri yapacağı, neleri yapamayacağı, sosyal güvenlik durumunun neye tabi olacağı bence netliğe kavuşturulmalı.

Ben stajımı yaparken şöyle bir olaya tanık oldum: Avukatlık Kanunu'na göre stajyerler, staj süresince herhangi bir iş yapamaz, herhangi bir yerde çalışamaz. Peki, evli, çocuk sahibi stajyerler ne yapacaklar, sosyal güvenliklerini nasıl sağlayacaklar? Bu stajyer avukatların Yeşil Kart aldıklarını duydum ve gördüm, bizzat tanık oldum. Yani Avukatlık Kanunu'nda aslında avukatlığın onurunu korumak için konulan bu hükmün stajyer avukatları ne derece onur kırıcı bir duruma düşürdüğünü artık barolar, Barolar Birliği, bütün meslek kuruluşları görmelidir ve bunun çözümü noktasında ciddi bir çalışma yapılmalıdır bence.

Ayrıca Kasım beyin bahsettiği gibi, yine aynı şeyler olacak, ama Anayasa'nın 60. maddesinde "*herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir*" diyor. Ama bunun yanında, şu anda tabi olduğumuz topluluk sigortası sözleşmesinde "*avukatın sosyal güvenlikten yararlanabilmesi için, sağlıktan yararlanabilmesi için heyet raporu alması gerekir*" diyor. Tamam, heyet raporu alalım, ama sorun şu noktada: "*Eğer o heyet raporunda tespit olan bir sağlık probleminiz varsa, ben bu tarihten sonra buna bakmam, bundan kaynaklanan sorunlara da bakmam*" diyor. Peki, bu durumda bu sınırlama Anayasa'ya aykırı olmuyor mu? Kaldı ki bu bir sözleşme, kanun bile değil. Burada bir sınır konuluyor, bir şarta bağlanıyor. Bence "*herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir*" hükmü olan bir Anayasa'da sağlık güvencesinden yararlanmak bu şekilde bir engele, bir sınıra, bir şarta bağlanamaz. Bu hükmün de bir an önce düzeltilmesi lazım.

Bu konuda da daha önce Barolar Birliği'ne birkaç yazı yazdım, ama bireysel başvuru olduğu için, sonradan da daha farklı çözümler buldum, çok da üzerinde gitmedim, çünkü çözümleri samimi bulmadım. Barolar Birliği'yle yaptığım şifahi görüşmede, "*Avukat hanım, biz bu konuda şöyle bir çözüm bulduk:*

ESENGÜL
ÇÖRDÜK'ÜN
KONUŞMASI

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu geliştirdik. Sağlık kısmının SSK'nın bakmadığı kısımlara biz Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu olarak destek veriyoruz" dediler. Bence bu bir çözüm değil, bu sadece geçici olarak yankıları dindirmektir. Çünkü buradaki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu'ndaki yardımlar limite sınırlıdır. Yani sağlıkta nasıl bir limit konulabilir, neye limit konulabilir, ben bunu anlayabilmiş değilim. Bence bu sorun köklü olarak çözülmeli. Aslında genel sağlık sigortası buna çözüm buluyor, ama genel sağlık sigortasını ben 2 yıldır takip ediyorum, her seferinde yürürlüğe gireceğine birkaç günü 6 aylık periyotlarla erteleniyor. O yüzden artık beklemenin de çok anlamlı olduğunu düşünmüyorum.

Bence stajyer avukatların staja başladığı günden bir avukatın emekli olduğu tarihe kadar sürekli zorunlu eğitime tabi tutulmaları gerekiyor. Çünkü bir avukat, mesleğe başladıktan sonra kimse onun hangi gelişmeleri takip ettiği, mevzuata hâkim olup olmadığı, gerçekten mevzuatı da bırakın, kişisel gelişim anlamında da nasıl bir yolda olduğunu takip edemiyor. Bence bu konuda barolar, Barolar Birliği bir çalışma yapmalı ve eğitimi sürekli hale getirmeli. Bu şekilde aslında ihtisaslaşma ve kademelendirme uygulaması da yapılabilir, yurtdışında bunların uygulamaları var, bu şekilde bu sağlanabilir. Çünkü biz, avukat olarak her şeyi bilmek zorunda kalıyoruz. Yani bir önceki görüşmemizde ceza hukukundan görüşürken, arkasından iş hukukundan, arkasından aile hukukundan görüşebiliyoruz. Bence bu da yanlış, yani bütün hukuka hâkim olmaya çalışmak, tabii avukatları bütün hepsini bilmeye zorlamak bence doğru değil. Bu konuda da çalışma yapılmalı.

Bir konuya değinmek istiyorum: Benim mesela web sitem var. Ben web sitesi yaparken, haliyle daha önceki yapılmış web sitelerini inceledim. Yani inanın çoğunu anlayamadım bile, çünkü tamamen İngilizce, Türkçe versiyonu bile olmayan, şubelerini gösteren, uluslararası çalışan ya da Türkiye'deki şubeleri açık açık "*şubelerimiz şurası, burası*" diye gösteren web siteleri gördüm ve şaşkınlık içinde kaldım. Çünkü Türkiye Barolar Birliği, aynı zamanda bu web sitelerini onaylıyor ve web

sitelerinin tamamının bilgisi var Barolar Birliği'nde. Ama ben herhalde diyorum, Türkiye Barolar Birliği, isim hakkı alındıktan sonra, bu onayı verdikten sonra bu web siteleri ne haldedir, acaba reklam yasağına ya da haksız rekabet uygulamasına uyulup uyulmadığını denetlemiyor. İnanın, internet'ten bir bakın, çok ilginç web siteleri göreceksiniz. Kendilerini öve öve bitiremeyen, Türkiye'nin her yerinde, dünyanın her yerinde süper çözümler üreten avukatlık büroları var. Bence artık bu reklam yasağı, haksız rekabet vesaire uygulamaları, tabelanın şekli, boyutu, kartvizitin şekli, boyutundan çıkmalı, artık günümüzde bu web sitelerinin durumu denetlenmelidir.

Bir konuya daha değinmek istiyorum; arzuhalcilerin durumuyla ilgili. Bunu hep söylüyoruz, hep dile getiriyoruz. Arzuhalcilik, Avukatlık Kanunu'nun 63. maddesine göre baro levhasında yazılı bulunmayanlar ve bu işten yasaklanmış avukatlar, şahıslarına ait olmayan dava evraklarını düzenleyemez, icra işlemlerini takip edemez ve avukatlara ait diğer yetkileri kullanamazlar. Oysa adliyenin etrafında ya da diğer kamu kurumlarının etrafında "dava dilekçesi yazılır, cevap dilekçesi yazılır, icra takibi yapılır" gibi koca koca yazıların yazılı olduğu, iş takipçilerinin ya da arzuhalcilerin olduğunu görüyoruz. Ama yine aynı kanunun aynı maddesine göre mahkemeler, icra ve iflas daireleri ve barolar, bu maddenin kapsamına giren bir olayı öğrenince cumhuriyet savcılığına bildirmek zorundadırlar. Ben bugüne kadar fiili uygulamasını Ankara Barosu'nun yaptığını duydum. Onun dışında bu işe samimiyetle yaklaşan ya da neticelendirene kadar üzerinde duran bir baro görmedim. Önce şikâyet yapılıyor, ama sonra her nedense, neler oluyorsa iş neticelendirilmeden kapanıyor. Bence bu konuda da, yani avukatların hepsini ilgilendiren bu konuda ciddi bir çalışma yapılmalı diye düşünüyorum.

Adliyede yaşanan sorunlar, yine hepimizin sorunları. Sabah 09.00 olan bir duruşmaya ben öğleden sonra 14.00'te girdiğim, 15.00'te girdiğim oluyor. Yani bir duruşmanın bir günü kapattığı oluyor. Bu konuda bireysel başvurular mahkemelerde ya da savcılıklarda çok da etkili olmuyor. Bence bu

ESENGÜL
ÇÖRDÜK'ÜN
KONUŞMASI

konuda barolar, kurum olarak, yani o mahkeme ya da savcılık nezdinde çalışmalar yapmalı diye düşünüyorum. Ayrıca ceza muhakemelerindeki -bence marangoz hatası diyorum- o da düzeltilmeli, yani savcılık makamıyla savunma makamı pratikte de, görüntüde de eşit hale getirilmeli.

Sonuç olarak, aslında mesleğin de sorunu olan genç avukatların sorunlarına samimiyetle yaklaşılmalı. Sadece sorunların tespiti değil, çözüm noktasında da ciddi adımlar atılmalıdır. Meslek kuruluşları, ülke sorunlarına gösterdiği hassasiyeti meslek sorunlarının çözümü için de göstermelidir. Avukatlık Yasası'nda avukatların sorunları da dikkate alınarak gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Bence özellikle hızla değişen, gelişen yaşamda artık ihtiyaca cevap vermeyen hükümler kaldırılmalı, birtakım anlamsız sınırlamalara daha makul çözümler üreten maddeler getirilmelidir.

Herkese teşekkür ediyorum.

Başkan: Değerli meslektaşımıza biz de bu düşüncelerinden dolayı teşekkür ediyoruz.

Buyurun. Sayın Genel Sekreterim.

GÜNEŞ
GÜRSELER'İN
KONUŞMASI

Av. Güneş GÜRSELER: Biliyorsunuz, arkadaşımızın da söylediği gibi, çok maceralı bir sosyal güvenlik sistemi değişikliği yaşıyor Türkiye, ama sanıyorum sonuna geldik. Artık birkaç maddenin tartışılması var, o maddeler de doğrudan bizi ilgilendirmiyor. Yeni düzenlemeyle artık topluluk sigortası yok, Sosyal Güvenlik Kurumu şemsiyesi altında bu iş götürülecek. O nedenle Avukatlık Kanunu'ndaki o düzenlemelerin de bu yasayla birlik hükmü kalmıyor. Bunu arkadaşların bildiklerini istiyorum.

Bir de keşke Amasya'da olsaydı arkadaşlarımız, Amasya'da öğleden önce Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonunun bugün ulaştığı boyutu anlatmaya çalıştık, gerekirse burada da tekrarlarız. Ama arkadaşımız, "sınırlı sağlık yardımı nasıl olur?" falan dedi. Bence sınırsız noktadayız şu an sağlık yardımında. Yaptığımız, daha doğrusu yapabileceğimiz yıllık yardım, bir

avukata 50.000 YTL durumunda toplandı. Onun için, bunun ayrıntılarını araştırmaya sizleri davet ediyorum. Maalesef ne Barolar Birliği, ne de barolarımız, görülüyor ki sizlere tam ulaşmış bu Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu'nun ayrıntılarını anlatamadık. Yasa yürürlüğe girdiğinden bu yana 2. 400 arkadaşımız yararlandı. Kendilerine yaklaşık 3,5 trilyon sağlık yardımında bulunuldu. Yaklaşık fiilen çalışan 65.000 avukat var, sisteme dahil olmalarını istiyoruz. Sisteme dahil olma derken, avukat olan herkes sisteme dahil, ama Barolar Birliği web sayfasından ayrı bir Sosyal Yardımlaşma Dayanışma Fonu web sayfamız var. Oraya girip, oradaki formu doldurup doğrudan bilgilerinize aktaracağınız bir sisteme ulaşmak istiyoruz. Orada da 5.000 oldu sayımız. Bunları söylemek istedim.

GÜNEŞ
GÜRSELER'İN
KONUŞMASI

Bir de arkadaşımız yanlış bir şey söyledi. Bu web sayfaları Barolar Birliği'nden onayından geçmiyor. Kesinlikle öyle bir şey yok. Biz, bize gelen her ihbarı değerlendirip o Reklam Yasağı Yönetmeliği'ne aykırı, meslek kurallarına aykırı web sayfaları için ilgili barolara yazıyoruz. Öyle bizden onaydan geçmesi diye bir şey yok.

Teşekkür ederim.

Başkan: Bu açıklama için Sayın Genel Sekreterimize teşekkür ediyoruz. Buyurun.

Av. Altuğ AFAT (Çorum Barosu): Esengül hanım bir sürü konuya değindi. Benim söyleyeceklerimden birisi de savcılarla ilgiliydi elbette, ama ben asıl avukatların özellikle ceza mahkemelerinde saygının korunmasıyla ilgili bir iki sorundan bahsetmek istiyorum.

ALTUĞ
AFAT'IN
KONUŞMASI

Cumhuriyet savcılarının şu anda yasalarda ve avukatların karşısındaki konumu hepimizin malumu. Bu avukata karşı hakikaten özellikle savunmayı yapma hususunda güçler dengesinde avukata karşı büyü bir zafiyet oluşturuyor. En büyük konulardan birisi, avukatın serbest delil toplayabilme yetkisinin olmaması. Ceza hukuku, diğer hukuk konularına göre içinde bulunduğu, çözülecek konuyla ilgili ayrıntıların haki-

ALTUĞ
AFAT'IN
KONUŞMASI

katen çok çok farklı tezahür edebilmesi açısından da avukatlık mesleği açısından özel ve önemli bir konudur. Bu konuyla ilgili avukat savunmasını hazırlamaya çalışırken, delilleri özellikle serbestçe toplayabilse ve mahkemeye sunduğunda bu kabul edilse, avukatın mesleğini yapabilmesi, saygınlığını da bu arada koruyabilmesi açısından önemli bir husus olacaktır diye düşünüyorum. Hukuk mahkemesinde dahi iki taraf karşılıklı birbirlerine noterden çektikleri ihtarnameyi sunduklarında, hâkim *"bunu bir de notere soralım, öyle ben dosyama alayım"* diyor. Öyle bir garabeti ben kabul edemiyorum.

Ceza mahkemeleriyle ilgili husus, yeni Ceza Krunu'nda çapraz sorgunun olduğunu biliyoruz. Ama meslektaşlarımızdan birisi, bunu yargılama sırasında bağımsız olarak uygulayabilmiş mi, bilmiyorum. Deneyenler vardır zannediyorum, ama bunun hâkimler tarafından nasıl engellendiğini ve *"avukat bey, sorunuzu bana sorun, biz yöneltelim"* tarzıyla engellendiğini de biliyoruz. Yasada açık olan ve avukata tanınmış bir hakkın bile kullanımında bu tür sorunlarla karşılaşabiliyorsak, daha neleri çözmemiz gerekir, onu da düşünmek lazım diyorum.

Esengül hanıma katılıyorum, savcıların konumunu değiştirip onları hakikaten sadece iddia makamı konumunda ve avukatın karşısında avukatla eşit düzeyde tutmak gerekir diyorum.

Teşekkür ederim.

Oturum Başkanı: Arkadaşımıza biz de teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

AHMET
ÜNAL'IN
KONUŞMASI

Av. Ahmet ÜNAL (Çorum Barosu): Öncelikle Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyelerine, baro başkanlarımıza ve misafir avukatlarımıza hoş geldiniz diyorum.

Bu mesleği yaparken önce şunu düşünüyorum: Önce insanız, bu mesleği icra ederken bunu hiç unutmayalım istiyorum ve bunu yaparken, bu mesleği icra ederken sadece avukat

olmaktan dolayı kimseden üstün olduğumuzu düşünmeyelim diye düşünüyorum. Ancak avukatlık mesleğinin insana verdiği birtakım özellikler var. Bunu sadece avukatlık mesleğinin üstünlüğü olarak değil, biz bu mesleğin getirdiği donanımlara sahip olursak kendimizi daha iyi kılarız, daha iyi hissederiz, başkalarının saygısını da kazanabiliriz diye düşünüyorum. Bu mesleği icra ederken meslek ahlakına ve meslek etiğine önem vermemiz gerektiğini düşünüyorum, bunu sizlere söylemekten dolayı da özür diliyorum. Ancak biz bunu kamuoyuna da lanse edebilmeliyiz ve bunun uygulamasını göstermeliyiz.

Sayın Genel Sekreterimiz, hukuk fakültelerinin çok olduğunu, mezunun çok olduğunu söylüyor. Gerçekten bu ciddi bir sorun ve biz avukatlar olarak bu sorunu tartışmakta, eleştirmekte haklı olduğumuzu düşünüyorum. Belki bu konuda öğrencilerle, stajyerlerle zaman zaman çatışıyoruz. Ancak her hukuk mezunu avukat olmak zorunda değildir. Tıpkı hâkimler ya da savcıların belli sınavlardan ve belli kriterlerden geçerek bir yere geldikleri gibi, avukat olmanın da birtakım kriterleri olmak zorundadır, ancak sınırlı sayıda insan avukat olabilmelidir. Bunu bir ayrıcalık olarak düşünmüyorum; ancak bu mesleğin yaşaması, sağlıklı olması, Sayın Güneş beyin de bahsettiği gibi nicelik ve nitelik yönünden kalitenin artması için zorunlu olduğunu düşünüyorum.

Buna ne gibi çözümler bulabiliriz? Birincisi, bazı sınırlamalar getirebiliriz. Bir tanesi, nüfus olarak tayin edildi. Nüfusun dışında, ben dava sayısının da olması gerektiğine inanıyorum. Örneğin bir Tunceli ile Tekirdağ'ın farklı bir potansiyele sahip olduğunu düşünüyorum, nüfus yönünden bu tek başına yeterli bir kriter değil.

Bir diğer husus, staj döneminin olgunlaştırılması. Çok yeterli bir staj eğitimi verilmeden maalesef mesleğe atılıyoruz. Bu mesleğe başladıktan kısa bir süre sonra meslekten soğuyan çok arkadaşımızı gördüm. Staj döneminin çok verimli olması konusunda Barolar Birliği'nin de ciddi çabalar içerisinde olduğunu biliyorum, gözlemliyorum.

AHMET
ÜNAL'IN
KONUŞMASI

CMK ile ilgili bir önerim: CMK tabii ki AB hukukuyla gelen bir olgu ve gerekli olduğuna da inanıyorum. Ancak CMK konusunda sınırlamanın sadece soruşturma, kovuşturma kapsamında sınırlanması, yargılama aşamasında CMK'dan bir avukat olmamasının bizim mesleğimize yararlı bir pozisyon sağlayacağını düşünüyorum. Şu şekilde: İnsanların ifadelerinin alınırken, sorgularının yapılırken bir avukat nezaretinde sorgularının alınması sağlıklı, bu yasanın amacına da uygun. Ancak yargılama aşamasında bir iddia makamı vardır ki, savcı hem lehte, hem aleyhte ve her şeyi araştırmak, ortaya koymak zorundadır. Kaldı ki ekonomik durumu müsait olmayanlara adli müzaheret sistemimiz vardır, buradan yararlanmak mümkündür. Kovuşturma sisteminin olmaması, avukatların pratikte çok daha fazla davaya sahip olmasını da getirecektir diye düşünüyorum.

Sağlıkla ilgili olarak bu sorunları zaman zaman tartıştık. Eski dönemde bazı milletvekili arkadaşlarla görüşmelerim oldu. Bu konuda bir yasa taslağının olduğunu, bu problemin çözüleceğini söylediler. Sanırım 2007'den beri bu durum tartışılıyor ve askıda, beklenti içerisindeyiz.

Benim düşündüğüm sorunlardan bir tanesi de KDV ile ilgili sorun, yüzde 18'lik serbest mesleklere uygulanan KDV sorunu. Bunun da bir haksızlık olduğunu düşünüyorum. Biz hiç kimseden KDV almıyoruz. Ayrıca bunun pazarlığını yapmıyoruz. Çok eski dönemlerde, yani eski derken, belki 10 yıllık dönem öncesinde Danıştay şöyle diyordu: "Avukatlar için, serbest meslek için KDV ücrete dahil değildir." Ama bugünkü uygulama, KDV ücrete dahildir ve bizim sözleşmelerimizdeki ücretlerimiz aynıdır. KDV bize otomatik olarak yüzde 18'lik bir gider olarak yansımıştır.

Mesleğin geleceğiyle ilgili olarak asıl düşündüğüm sorun ise, ikinci bir emeklilik sistemi. Bunu bazı kurumlar yapıyor, örneğin İş Bankası yapıyor ya da Silahlı Kuvvetler'de böyle bir öneri yapılıyor. 70.000 yakın bir nüfusumuz olduğu söyleniyor. Çok küçük primlerle meslekten emekli olanlara ikinci bir emeklilik sağlanmasının zorunlu olduğunu düşünüyorum.

Çünkü 500-600 milyon liralık bir emeklilik maaşıyla geçinmek, yaşamını idame ettirmek mümkün değildir. Bu yüzden, emekli olmasına rağmen halen mesleğini sürdüren çok sayıda insan var.

AHMET
ÜNAL'IN
KONUŞMASI

Şöyle düşünüyorum: Çok küçük bir prim ile ikinci bir emeklilik Barolar Birliği'nin çalışmasıyla sağlanabilir. Ancak bunun bir şartı olmalı; mesleği pratik olarak fiilen bırakmak şartına bağlı olmalıdır. Örneğin 600 milyon lira emeklilik parası alan bir meslektaşımız, fiilen bıraktığında bir o kadar daha alırsa, inanıyorum ki zorlanarak adliye koridorlarında sürünemeyecek, bırakacaktır. Verilen primler, mesleği bırakan insanların bıraktığı boşlukla diğer avukatlara da yansiyacaktır, ekonomik bir kaybı olmayacağını da düşünüyorum.

Teşekkür ederim. Ben de Barolar Birliğine çalışmalarında başarılar diliyorum.

Başkan: Değerli meslektaşımıza biz de teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

Av. Murat BEKTAŞ (Giresun Barosu): Öncelikle Genel Sekreterimizi, başkanlarımızı ve buraya gelen tüm avukat arkadaşlarımızı ve stajyer arkadaşlarımızı selamlıyorum ve Çorum Barosu'na, bizimle gün boyunca gerçekten çok samimi bir şekilde ilgilendikleri için teşekkür etmek istiyorum.

MURAT
BEKTAŞ'IN
KONUŞMASI

Biz Giresun Barosu olarak seminere katılırken, konuşulacak konuları zaten az çok tahmin ediyorduk; sosyal güvenlik, CMK, arzuhalcilerin durumu, ama şöyle bir gerçek var: Genç avukatların sorunları ruhsatnameyi aldıktan sonra başlamıyor. Genç avukatlar stajlarına başladıktan sonra asıl sorunları başlıyor ve bu konuya özellikle değinmek gerekiyor. Çünkü bizler yanlarında staj yaptığımız avukatları, büyüklerimizi, üstatlarımızı gerçekten örnek alıyoruz ve bizim hani "ağaç yaşken eğilir" sözündeki gibi bizim eğilmemiz, tamamen sizlerin bize örnek olmanıza bağlı. Bizim atılgan olmamız, meslekte atılımcı, girişken olmamız, tamamen sizlerden gördüklerimizle alakalı.

MURAT
BEKTAŞ'IN
KONUŞMASI

Bu anlamda bazı sıkıntılar yaşanıyor. Ben de mesleğe yeni başlamış birisi olarak ve bu staj dönemini yeni bitirmiş birisi olarak söylemek istediğim sözler var. Adliye stajı yapılırken stajyerin statüsü tam olarak belli değil, yani kalem personeliyle, hatta mübaşirlerle bile iletişim kurarken bazı sıkıntılar yaşanıyor ve siz orada kendinizi kabul ettirmekte zorlanıyorsunuz. Staja yeni başladığınız için, o adliye binasına yeni girdiğiniz için bir çekingenlik oluyor, herkeste olmuştur mutlaka. Bunun sonucunda ne oluyor; naylon staj denilen bir sistem oluyor. Yani 3 günde, 5 günde bir imza atılan, hiç adliye personelinin, kalemlerdeki isimleri bilinmeyen bir staj oluyor veya şöyle bir seçenek oluyor: Adliye stajınızda bile gidip bir avukatın yanında meslek öğrenmeye çalışıyorsunuz. Bu güzel gibi görünse bile, bu sefer de adliye stajının hiçbir anlamı kalmıyor. Siz zaten ileriki dönemlerde avukat yanında yapacağınız stajı erkenden başlatıyorsunuz ve adliye stajının sizin açınızdan hiçbir anlamı kalmıyor.

Yine az önce söylediğim gibi, bizim için en önemli şeyler meslekteki üstatlarımız. Yanlarında staj yaptığımız insanlar hep şöyle derler: *"Siz kimin yanında staj yapıyorsanız, o insanı örnek alırsınız ve ileride o şekilde davranırsınız."* Gerçekten biz genç avukatların en büyük problemi de budur, çünkü nasıl bir avukatın yanında çalışıyoruz, insanlara bakışı, yaklaşımı, nasıl?.. Bazı bürolarda çalıştığımız zaman, çalışan arkadaşlarımız, daha hiç müvekkille görüşmelere katılmadan stajını bitirmiş oluyor ve ilk müvekkili geldiği zaman eli ayağına dolaşiyor, tıpkı benim burada sizlerin karşısında konuşurken heyecanlandığım gibi. Bazen sadece getir götür elemanı olarak veya içtihat tarayıcısı olarak veya icra takip elemanı olarak kullanılıyor, bu da bir gerçek. Bunu kanunlarla veya yönetmeliklerle düzeltemeyiz, bunu tamamen siz büyüklerimiz ve biz meslekte ilerlediğimiz zaman yanımızda staj yapan arkadaşlara örnek olarak bizler yapacağız. Yine bizim bu konuda en iyi dostumuz kendimiziz.

Daha sonra bürolarda stajyer arkadaşlarımız, kendilerine ait bir masa bulamadıkları zaman oluyor. Bu konu da arkadaşlar tarafından yakınılan bir konudur ve bu konuda baroların

stajyer almak isteyen büroları önceden belirlemesi, bunun fiziki olarak yeterliliğini tespit etmesi, bazı stajyer arkadaşları yönlendirmesi, “*şu bürolarda staj yapabilirsiniz*” gibisinden yardımlarda bulunması gerekiyor. Yine üstatlarımızın bizlere sadece bir dilekçeyi bir kaleme bırakmak dahi olsa, neyi niçin yaptığımızı söylemesi gerekiyor. Bu gerçekten çok önemli, çünkü staj dönemi, bizim mesleğe girerken, mesleğe başladığımızıdan önceki son aşama, yani öğreneceğimiz son aşama. Elbette öğrenmenin yaşı yok, ama resmi olarak bizi bir noktaya getirecek, bizim çekingenliğimizi üzerimizden atacak ve meslekte kendimize güvenimizi arttıracak son aşama olarak ben görüyorum.

Sosyal güvenlik konusunda arkadaşlar yeteri kadar konuşular zaten. Ama şuna da dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyorum: Biz hukuk fakülteleri mezunları, genelde yıl kaybıyla ve hatta üniversiteyi kazanırken birkaç yıl belki geç kazanarak, askerlik nedeniyle ve hâkimlik sınavlarına hazırlanmak nedeniyle yıllar kaybederek diğer üniversitelerin, diğer fakültelerin mezunlarından daha geç mesleğe atılıyoruz. Bu anlamda, ben şu anda 25 yaşındayım ve mesleğe yeni başlamış bir insanım ve sosyal herhangi bir güvencem olmadı. Bu konuda bazı düzenlemelerin yapılması gerektiğini ben de tekrar etmek istiyorum, arkadaşlar zaten yeteri kadar bu konuda konuştular.

Staj kredisi olarak da arkadaşlar, biz kendi aramızda nelerden bahsedelim derken fikir beyan ettiler, söylememi istediler. Staj kredisi belirlenirken, ocak ayında Kredi Yönetmeliği'nin 8. maddesinde nasıl biriktiği, bu paranın neye göre biriktiği belirtilmiş bir durumda. Şu an için staj kredisi miktarı 250 milyon yanlış hatırlamıyorsam. Yine az önce söylediğim gibi 25'li yaşlarında mesleğe başlayan bir insan için ve eğer sosyal bir güvenceniz de yoksa, 250 milyon hiçbir şey değil. Ki bu bir burs değil, bu bir kredi, bu geri ödenecek bir paradır. Şu anda Türkiye'deki ekonomik şartlar ve ocak ayı rakamlarına göre 2 milyar 463 milyon civarında yoksulluk, 940 milyon civarında açlık sınırı olan bir ülkede, 250 milyon staj kredisi bence azdır, ki bu bir kredi, tekrar hatırlatmak istiyorum.

MURAT
BEKTAŞ'IN
KONUŞMASI

Staj kredisinde şöyle bir şey var: Eğer stajınız kesintiye uğruyorsa, kredinin tamamından sorumlu oluyorsunuz. Yani ikinci ayınızda ve staj kredisine hak kazandıysanız, dördüncü ayınızda herhangi bir sebepten dolayı staj kesintiye uğradıysa ve bu hakkı kaybettiyseniz, almadığınız diğer rakamlardan da sorumlu olabileceğiniz konusunda bir eksiklik var.

Yine belirtmek istediğim bir nokta da şu: Staj süresi bittikten sonra, ruhsatname alana kadarki yaklaşık 1 aylık veya 40 günlük sürede Avukatlık Kanunu'nun verdiği bazı haklardan yararlanamıyorsunuz stajyerken. Ben bu konuda bazı düzenlemelerin getirilmesi gerektiği fikrindeyim.

Yine geri ödemeler yapılırken, sonuçta bu staj kredisinin kaynağı vekâlet pullarıdır ve 2 yıl sonra, 24 ay sonra bu ödemeleri yaparken, sonuçta o ödemeleri yapan genç avukat, o vekâlet pullarına da katkıda bulunarak iki çeşit bir yükümlülük altına girmiş oluyor. Buna da dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Stajyerlerin sorunlarından ve genç avukatların sorunlarından bahsederken, CMK konusunda çok şey söylendi. Ben CMK konusunda belli bir meslek yılını doldurmuş, belli bir ekonomik doygunluğa ulaşmış, -bu rakam tartışılır, 10 yıl olabilir, 15 olabilir, çünkü avukatlık mesleği, ölene kadar sürdürülebilecek bir meslek- yani 15-20 yıllık bir avukatın hala CMK listesinden yararlanmasını ben şahsım adına -barom adına konuşmuyorum- pek etik bulmuyorum. Tabii bunu bir kanun, bir yönetmelik maddesi olarak düzenlemek yerinde olmaz, ama bunu da üstatlarımızı bilgilendirmek konusunda söylemek istedim.

Barolardaki stajyer listesinden bahsetti Sayın TBB Genel Sekreteri'miz, sınırlamalar getirilmesinden bahsetti. Örneğin Giresun Barosu'nda şu anda 18 civarında bir stajyer var. Bunu diyelim ki 18 olarak sabitlediğimiz zaman, Giresun'da bir sonraki sene bu rakam 25'e çıkma durumu olduğu zaman, o arkadaşlar başka illere kaymak zorunda olacaklar, bu konuda bir sıkıntı olabilir, bu konuda da uyarmak istedim.

Sözlerimi bitirirken, yolda il turu atarken şöyle bir afiş gördüm: “Kızılay 1 milyon iyi insan arıyor” diye. Ben de Barolar Birliği adına, madem ki 70.000 civarında avukat var, 70.000 iyi avukat aranıyor diyorum ve 70.000 iyi avukat olalım istiyorum.

Teşekkürler.

Başkan: Değerli genç kardeşimize teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

Av. Özgür ÖZTEKİN (Çorum Barosu): Ben Güneş beyin yaptığı tasniften yola çıkarak bir iki bir şey söylemek istiyorum.

Sorunların yüzde 80’i bireysel tecrübelerim ve dinleyebildiğim kadarıyla, gözlemleyebildiğim kadarıyla hep düzenleme noktasında, yasal düzenleme noktasında, mevzuat noktasında düğümleniyor. Tabii yerel baroların ve Barolar Birliği’nin üzerine düşen hususlar mevcut. Ancak siyasi iktidara veya Meclis’e düşen boyutları da mevcut. Sorunlarımızı bence bir meslek teşekkülü olarak, meslek kuruluşu olarak iktidarları da yok sayarak çözebilme şansına da sahip değiliz. Yani diyalogu kopardığımız takdirde, kişisel sorunlarımızı yansıtamadığımız takdirde, kişisel ilişkilerle veya meslek teşekkülü olarak şurada ifade ettiğimiz hususları yansıtamadığımız takdirde ve yasal düzenlemelere dönüştüremediğimiz takdirde, bir sonuca ulaşmak çok çok mümkün değil. O açıdan bu özeleştirimi gerçekleştirmek istiyorum. Hangi oluşum olursa olsun, hangi siyasi yaklaşım olursa olsun, meslek teşekkülünün mutlaka ama mutlaka yaptırımlarla, kişisel ilişkilerle, iyi diyaloglarla veya protestolarla, bilemiyorum ne şekilde olacaksa, bu hususu ciddiye alması ve üzerine gitmesi gerektiği kanaatimi taşıyorum.

İkinci ifade etmek istediğim husus da, genç avukatlarla alakalı olması dolayısıyla özellikle belirtmek istedim; avukatlık mesleğine ilk girişte, staj aşamasında mahkeme kalemlerinde staj yapan avukatın kâtibin kâtipliğini yapmaya başladığı an-

MURAT
BEKTAŞ’IN
KONUŞMASI

ÖZGÜR
ÖZTEKİN’İN
KONUŞMASI

ÖZGÜR
ÖZTEKİN'İN
KONUŞMASI

dan itibaren mesleğinin ilerleyen sürecinde hâkim karşısında, savcı karşısında ve adliye koridorlarında çok dik yürüyebilmesi ve onurlu bir şekilde, dik bir şekilde mesleğini icra edebilmesi mümkün değil. Bu bence çok çok önemli bir sıkıntı. Yani mahkeme kalemine girmiş o genç arkadaşımızı kâtibin talimatına bıraktığınız zaman, dosya tanzimatı noktasında "şu dosyayı şuradan alalım, şuraya koyalım" falan gibi birtakım uygulamalar söz konusu olduğu takdirde, kalem işlemlerinin yürütülmesine yardımcı unsur haline getirdiğimiz takdirde, daha ilk aşamada ezilmeye başlayan bir kişiliği, karakteri daha sonra çok çok diriltebilmek ve çok özgüven sahibi haline getirebilmek mümkün değil.

Teşekkür ediyorum.

Başkan: Değerli meslektaşımıza biz de teşekkür ediyoruz.

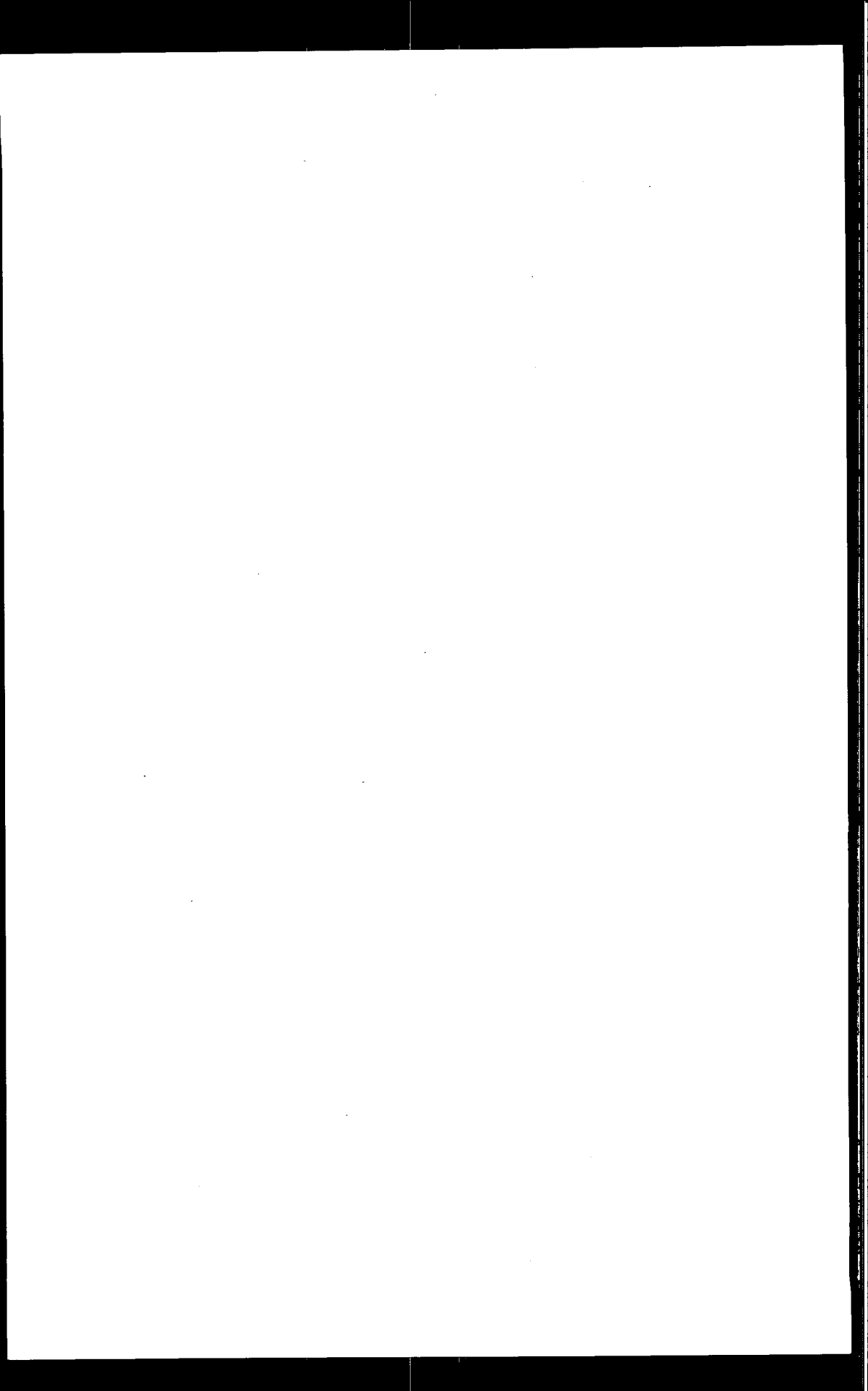
15 dakikalık çay, kahve aramız var arkadaşlar, sonra devam edeceğiz forumumuza.

*Mesleğe Yeni Başlayan Avukatların
Sorunları ve özüm Yolları*

İkinci Oturum

Oturum Başkanı
Av. Özcan ÇİNE

Oturum Başkanı: Değerli meslektaşlarımız; forumumuzun ikinci bölümüne başlayacağız.

ÖZCAN
ÇİNE'NİN
KONUŞMASI

Öncelikle bir hatırlatmada bulunmak istiyorum, genç arkadaşlara özellikle: Sizlere foruma gelişinizde verilen dosya içerisinde, bir anket formumuz var. Genç arkadaşlarımız o anket formunu doldururlarsa, bize bu çalışmalarımızda yardımcı olurlar. Ayrıca yine burada konuşmayan arkadaşlarımız, şu ya da bu nedenle heyecanını yenemeyen, konuşma isteğini yerine getiremeyen, kürsüye çıkmakta tereddütlü olan arkadaşlarımız, bu formların arkasında düşüncelerini ve değerlendirmelerini yazabilirler. Aynı şekilde yine bloknolarda ve formda var, bizim bir e-mail adresimiz de var orada, mesleğe yeni başlayan avukatlar, myba diye bir e-mail adresimiz var, oraya da yine Internet yoluyla konuyla ilgili görüş, düşünce ve önerilerini gönderebilirler. Ankara'daki arkadaşlarımız bunların hepsini çok ciddi bir şekilde değerlendiriyorlar, o bakımdan bir endişeniz olmasın, onu da belirtmekte yarar gördüm.

Şimdi forumumuzun ikinci kısmına başlayalım.

Buyurun.

Av. Niyazi İlkay AYDIN (Amasya Barosu): Sayın Barolar Birliği üyeleri, değerli baro başkanlarım, sevgili meslektaşlarım; hepimize saygılar sunuyorum.

İLKAY
AYDIN'IN
KONUŞMASI

Forumun başından beri mesleğe yeni başlayan avukatların genel sorunları hakkında epey bir mesafe kaydettiğimizi düşünüyorum; sosyal güvence, CMK gibi. Bundan başka mesleğe yeni başlayan avukatların sorunları staj aşamasında başlıyor dedik. Bununla ilgili taşrayla büyük şehirde görev yapan arkadaşlarımız arasında bir ayrım yapılması gerektiğini düşünüyorum. Şöyle ki: Ankara, İstanbul, İzmir gibi büyük şehirlerde staj eğitim merkezleri var. Barolar Birliği, bununla ilgili çalışmalarını devam ettirdiğini düşünüyoruz, yani illa ki her yerde staj eğitim merkezi açılması gerekecektir, çünkü avukatlık mesleğinde her şey staj aşamasında öğreniliyor. Bu sebeple, taşrada avukatlık yapan arkadaşlar için bir dezavantaj bu.

Bir tane arkadaşımız kalemdekilerle, memurlarla sıkıntı yaşadığını söylüyordu. Bunları aşma yollarını biraz da kendimizde aramalıyız diye düşünüyorum. Avukatlık mesleği, girişkenlik isteyen bir meslek, biraz fazla sosyal olmak gerektiğini düşünüyorum.

Bundan başka, şu tespiti yapmak lazım diye düşünüyorum: İlimli İslamcı olarak bilinen bir iktidar tarafından yönetiliyoruz şu anda. Genel Sekreter 33 tane hukuk fakültesi açıldığını söyledi. Bunların çoğu da vakıf üniversiteleri, bildiğimiz kadarıyla belli bir kitlenin kurduğu üniversiteler. Bu sebeple, Barolar Birliği'nin avukatlık sınavı adı altında bir eliminasyona gitmesi gerektiğini düşünüyorum. Gerek avukatlık sınavı, hizmetiçi eğitim süreci içerisinde de bu tehlikenin -tehlike olarak görüyorum- bertaraf edilebileceğini düşünüyorum.

Bunda başka, yine en büyük sorunlardan biri CMK; gerek ücret hususunda, gerek nöbetler konusunda. Bir arkadaşım bir örnek verdi, yani 10 sene veya 15 sene meslek hayatını devam ettirmiş avukatların CMK listelerinde yer almaması hususunu ifade etti. Şöyle de bir olay var: Mesleğe yeni başlayan, yani 3 aylık avukat olan bir arkadaş da ağır ceza mahkemelerinde görev alabiliyorlar. Avukatın nöbet listesinden çıkarılması hususu pek mantıklı gelmiyor.

Bundan başka, CMK'lardaki ücret hususu var. Cumhuriyet savcılığında başlayıp soruşturma aşamasında devam eden, yine yargılama safhasında da devam eden bir görev yapıyoruz. Yargıtay aşamasında bile mesleki sorumluluğumuz var, yani kararın temyiz edilip edilmeyeceği hususunda. Ceza mahkemeleri biliyorsunuz 1 seneyi, Yargıtay aşamasıyla birlikte 2 seneyi bulabiliyor bazen. Ama o kadar komik rakamlarla çalışıyoruz ki ve bunların ödenmesi hususunda da önceden bir eylem yapılmıştı, soruşturmalara girmeyerek. Bunun artık yenilenmesini mi talep edeceğiz?.. Özellikle mesleğe yeni başlayan arkadaşlar CMK listelerinde yer alıyorlar ve almaya çalışıyorlar. Bir şekilde kendi bürosu olmasa bile, avukatlık mesleği biraz da "ye kürküm ye" mesleği diye düşünüyorum, yani dış görünüşü, bürosunun, kıyafetinin, arabasının bir şekilde toplumun genelinin üstünde olması gerekiyor. Bu sebeple, bu ücretler hususu, mesleğe yeni başlayan arkadaşlar için gerçekten önemli ve ödenmiyor. 6 ay CMK'dan parasını alamayan avukat arkadaşların olduğunu biliyoruz.

İLKAY
AYDIN'IN
KONUŞMASI

Sosyal güvenlik konusunu Birlik Sekreteri zaten aydınlattı, yasa çıktı.

Teşekkür ederim.

Oturum Başkanı: Değerli kardeşimize biz de teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

Av. Murat GÜNAY (Çorum Barosu): Saygıdeğer meslektaşlarım; forumun başlangıcından bu tarafa hep avukat sorunlarıyla, avukatların, genç avukatların sorunlarıyla ilgili konuşmalar oldu. Görüldüğü üzere, bütün sorunlar bir mevzuatta tıkanıp kalıyor, yani sorunların tamamı mevzuat değişikliklerine bağlı. Mevzuat değişikliklerini yapabilmemiz için de yasa koyucuyla, bir nevi siyasal iktidarla barışık olmamız gerekiyor.

MURAT
GÜNAY'IN
KONUŞMASI

Arkadaşlarım tanırlar, benim herhangi bir siyasi partiyle alakam yoktur, o konuda rahat konuşmak istiyorum. Bu benim

kendi kanaatim, paylaşanlar olur, olmaz, bilemem. Barolar Birliği Yönetim Kurulu'na ve Başkanlığı'na ve baroların yönetim kurulu üyeliği ve başkanlıklarında bence siyasi görüş taşıyan insanların aday dahi olmamaları gerekiyor. Yani bu benim içinde kanayan bir yaradır, bunu da dile getirme, isteme gereği duydum. Biz Parlamento'yla, siyasi iktidarla bir şekilde barışık olmamız lazım, görüşü ne olursa olsun, aynı görüşü taşıyabiliriz veya taşıyamayız. Dolayısıyla bir rektörün hakkını savunduğumuz kadar avukatların hakkını savunamıyoruz. Bu hususu da özellikle dile getirmek istedim.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Başkan: Biz de teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

NİYAZI
KARTALTEPE'NİN
KONUŞMASI

Av. Niyazi KARTALTEPE (Çorum Barosu): Sayın Genel Sekreterim, sayın baro başkanı arkadaşlarım, değerli meslektaşlarım; hoş geldiniz.

Forumun başlamasından bu yana genç meslektaşlarımız bir sürü sorunu dile getirdiler. Hakikaten de bunlar hepimizin günlük yaşadığı sorunlardır. Ancak ben olaya bir temel noktadan girmek istiyorum. Mesleğimizin temel sorunu bana göre eğitim diye düşünüyorum. Eğitimin de bizim halledebileceğimiz yönü, halledemeyeceğimiz yönü olduğunu yine düşünmekteyim. Örneğin hukuk fakültelerimizde gençlerimizi oralara gönderirken, ortaöğretimde verdiğimiz eğitim ve kişilik kazandırma becerisinin ne kadar yetersiz olduğu, ezberci bir eğitimden sonra oralara gönderdiğimiz gençlerimizin ne kadar hukuk formasyonu aldığı, bir hukukçu gibi düşünebildiğinden inanın endişelimi. Çünkü yaşadığımız o kadar talihsiz olaylar oluyor ki, bu gençler acaba hukuk fakültesinden mi mezun olmuşlar, hukukçular mı, bunu sorgulama gereği dahi duyduğumuz anlar oluyor. Temel sorun bu. Bu nedenle, öncelikle bu bağlamda fakültelerdeki eğitim süresinin uzatılması gerektiğini düşünüyorum ve bu uzatılacak sürenin bir kısmının da daha fakülte anında adliyelerde staj şeklinde, tıp

eğitiminde olduğu gibi intern bağlamında staj şeklinde olması gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda Barolar Birliği'nin ya da bizlerin mensup olduğu baroların katkısıyla Barolar Birliği'nin çalışması yapmasını ve en azından baskı grubu olarak uzun vadede eğitim açısından böyle bir çözüm yolunun olabileceğini düşünüyorum.

İkinci olarak söylemek istediğim, hizmetiçi eğitimimiz. Yani biz, fakültelerdeki eğitim dışında gençlerimizi mesleğe başlama noktasında, stajyer avukat olduktan sonraki aşamada ne kadar yetiştirebiliyoruz ve hatta mesleğe başladıktan sonra, mesleğini yaparken ne kadar kendilerini yenilediklerini, ne kadar değişen yasalarla veyahut da sistemle entegre olabildiklerini doğrusu uygulamada pek göremiyoruz, yani daha doğrusu olamadıklarını görüyoruz. Bu bağlamda, Barolar Birliği'nin kontrolü altında, baroların icraatıyla belli dönemlerde tüm meslektaşlarımızın en azından değişen yasalarla, yani uygulanan hukuk sistemiyle ilgili hizmetiçi eğitim anlamında bir çalışmaya tabi tutulmasının uygun olacağını düşünüyorum. Eğer biz bu mesleğe gelecek insanlara gerekli hukuk formasyonunu fakültelerde, yetiştikleri okullarda verebilirsek, hizmetiçi eğitim şeklinde de bu çalışmayı yaparsak, inanıyorum ki daha mesleğine hâkim, hukukun üstünlüğünü daha iyi kavramış ve sanki bir idareci gibi değil de, hukukçu gibi düşünebilen, hukuk formasyonunu kapmış hukukçular yetiştirmenin yolunun buradan geçtiğini düşünüyorum. Çünkü ben şuna inanıyorum ki, bir hukukçu, bir olay karşısındaki bakış açısı, muhakeme yeteneği ve elindeki verilerden sonuca gitme anlayışı diğer meslek gruplarından çok farklıdır. Ama ne yazık ki günümüzde yaşadığımız ortamda yetiştirdiğimiz gençlerimizin çoğunda bunları görmekte zorlanıyoruz. Bunun en azından mesleğin saygınlığı ve en üst seviyeye gelmesi anlamında iyi bir çalışma olacağını düşünüyorum.

Vurgulamak istediğim bir nokta daha var: Uygulamada sorunlarımız içerisinde kendi yerel bazımızda baktığımızda, arkadaşlarımız d eğindiler, ücret sorununun ve ekonomik sorunun olduğunu dile getirdiler, doğrudur. Biraz önce bahsettiğim

NIYAZI
KARTALTEPE'NİN
KONUŞMASI

sorunu uzun vadede çözeceğiz, ama şimdi bahsedeceğim sorunu da kendimizin çözebileceğini düşünüyorum. Haksız rekabet uygulamasını ve ücretlendirmelerde en azından bize yasayla belirlenen ücretlerin altına düşmeme uygulamasını baroların denetimiyle yapmamız gerekiyor. Örneğin Çorum'da 250'nin üzerinde arkadaşımız çalışmaktadır. Ben öyle görüyorum ki, danışma ücreti alan avukat arkadaşımız belki de 10 değildir, belki daha azdır. Bizi öyle görüyorlar ki vatandaşımız, sanki bir noktada danışma, hani bir adres lazım olur da polise danışırız ya, bize bir danışman, "polise adres sordum gittim" gibi geliyorlar bizim bürolarımıza. Böyle bir talepte bulunduğumuz zaman da en azından şununla karşılaşırız: "Biz bilmiyorduk, danışmanın ücretli olduğunu bilmiyorduk" gibi.

Mesleğini saygınlığını kazanabilmemiz için değerli meslektaşlarım, bunları yapmamız gerekiyor. Belki ilk etapta çok sevimsiz gelebilir, ama özellikle taşrada çalışan avukatlarımız, mesleklerini çok ucuza, bilgilerini çok ucuza satmamalıdır. Örneğin lokantalarda, yemeklerde veyahut da kahve köşelerinde davalarımızla ilgili kişilere -tanıdığımız olabilir olmayabilir- bilgi verme alışkanlıklarından vazgeçmeliyiz. Eğer bir hukuki sorunu varsa bir insanın, öncelikle onu büromuza davet etmeliyiz ve büromuzda o sorunun çözümünü aramalıyız. Genç arkadaşlarımıza benim söylemek istediğim bu. Bunları sağladığımız ölçüde toplumda daha saygın oluruz, daha etkili oluruz ve mesleğimizin üst seviyeye çıkmasına katkımız olur.

Artı şunu da söylemek istiyorum: Ücret ayrıca da bu ülkenin gelişmişliğiyle alakalı, sosyal ve ekonomik yapısıyla alakalı bir sorundur. Bu ülkede 400 lira, 450 lira asgari ücretle çalışan milyonlarca insan varken ve birçok insan açlık sınırının altında yaşarken, bizim bu ücretleri alamamamız yahut da ekonomik sıkıntı çekmemiz biraz da buna bağlı diye düşünüyorum. Tüm bu değerlendirmeleri birlikte ele aldığımızda, avukatların ilerde daha büyük sorunlar yaşamaması için öncelikle kendi işimize ve mesleğimize sahip çıkmamıza ve bu bağlamda da kısa ve uzun vadede çözeceğimiz sorunları meslek örgütümüzle

birlikte ve dayanışma içinde çözmemiz gerektiği düşüncesiyle hepinize saygılar sunuyorum.

Başkan: Arkadaşımıza teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

Av. Engin DAŞLI (Sivas Barosu): Türkiye Barolar Birliği Sayın Genel Sekreterim, sayın baro başkanlarım ve kıymetli meslektaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

ENGİN
DAŞLI'NIN
KONUŞMASI

Birçok sorunu tartışıyoruz, birçok sorun hakkında fikirler üretiyoruz, ama burada inceleme ve araştırma noktasında çok büyük eksikliklerimiz var. Öncelikle elimizde profesyonel bir rapor yok, bilirkişi raporları yok. Yani bir benzetmeyle söylüyorum; mesela avukatların toplum içerisindeki pozisyonlarını, onlara karşı bakış açılarını kendimizce değerlendiriyoruz, yorumlar yapıyoruz. Eğer bunlar, belli projeler, belli politikalar belirlenip sosyal meslek grubu olarak avukatlara bir prestij kazandırmak amacıyla bir amaç oluşturulacaksa, üretilecekse, bunun gerekirse bir akademisyen sosyolog, psikologdan oluşturulacak bir kurul, bunun içerisinde tecrübeli avukatlarımızın da bulunduğu bir kurul oluşturulmalı. Aynı şirketlerdeki araştırma geliştirme merkezleri gibi, projeler araştırılmalı, geliştirilmeli. Biz araştırmıyoruz, geliştirmiyoruz, oturduğumuz yerden fikir üretiyoruz, konuşuyoruz. Yani bu millet olarak yaptığımız bir şey. Bu noktada Türkiye Barolar Birliği'nde şirketlerdeki strateji geliştirme, araştırma geliştirme gibi bir kurulun oluşturulması, daimi bir kurulun oluşturulması, buradaki üyelerin çeşitli konulara değiştirilebilmesi, gerekiyorsa bir akademisyen sosyoloji uzmanın getirilebilmesi, gerekiyorsa bir gazetecinin kurula getirilebilmesi, görüşlerinin alınabilmesi, daimi üye yapılabilmesi, bunların hepsinin değerlendirilmesi kanaatindeyim.

Öncelikle bizim bilgilendirilmemiz lazım. Yani bir konuyu tartışacağımız zaman, mesela sosyal güvenliği tartışıyoruz; hangi haklara sahip olduğumuzu bilmiyoruz ki, ama tartışıyoruz. Dolayısıyla elimize bir doküman verilse, hangi haklara sa-

ENGİN
DAŞLI'NIN
KONUŞMASI

hip olduğumuz, hangi haklardan yararlanabildiğimiz anlatılsa, bu noktada daha sağlıklı tartışmalar yapabiliriz. Yüzeysellikten derinlemesine daha iyi, daha sağlam düşünceler geliştirebiliriz. Bu noktada, tespit ettiğim sorunların birkaç tanesini söyleyeceğim, fakat sorun tespit etmek dediğim gibi işi bitirmiyor, bu sorunların araştırılması gerekir, profesyonelce araştırma raporlarının hazırlanması gerekir, bunların biz avukatlara ulaştırılması gerekir ve bizim fikirlerimizin alınması gerekir.

Benim tespit ettiğim sorunlardan en önemlisi, vergi oranının çok yüksek olması. Genç avukatlar için, en azından mesleğe başladığımız birkaç sene içerisinde vergi oranının düşük alınması veya vergilerin belli oranlarda indirilmesi, yani bu noktada çalışmalar yapılmalı ve Türkiye Barolar Birliği bu noktada girişimlerde bulunmalı diye düşünüyorum.

İkinci tespit ettiğim sorun, kanun teklifi ve tasarılarından hiç haberimiz olmuyor, genelgeleri hiç bilmiyoruz, yönetmelikleri bilmiyoruz. Bunlar tasarıyken bilgimiz olmadığı gibi, kanun çıktığında da ruhumuz duymuyor, yönetmelik çıktığında da ruhumuz duymuyor. Bu noktada biz, profesyonelce Türkiye Barolar Birliğinin barolara gerekirse talimat vererek oluşturduğu kurullar tarafından bilgilendirilmek istiyoruz.

Üçüncü bir sorun, avukatlar hakkında bildiğim kadarıyla, yanlışım varsa lütfen düzeltin, kovuşturma iznini Adalet Bakanlığı veriyor. Mesela bir öğretmen hakkında disiplin soruşturmasını Valilik, milli eğitim müdürlüğü eliyle yapıyor, valilik yapıyor ve soruşturma iznini de valilik veriyor. Bizde soruşturmayı barolar yapıyor, Türkiye Barolar Birliği yapıyor, izni Adalet Bakanlığı veriyor. Burada bir garabet var. Dolayısıyla bunun düzeltilmesi gerekir ve Adalet Bakanlığı bu noktada bir mübaşir hakkında yaptığı değerlendirmeyi eminim bir avukat hakkında yapmıyor, kolaylıkla kovuşturma iznini veriyor. Ben noktada bir olayı anlatmak istiyorum: Bir avukat arkadaşımız cezaevine gidiyor, üzerinde bir SIM kart var, ama unutmuş. SIM kart bir şekilde, nasıl olduğunu bilmiyorum, cebinden düşüyor. O sıralarda memurlardan bir tanesi SIM kartı görüyor, hakkında soruşturma açılıyor. Ko-

vuşturma izni isteniyor, arunda geliyor. SIM kart hiçbir şekilde kullanılmıyor, hiçbir mahkûma ulaşmıyor, bu arkadaşımızın hiçbir kastı yok, bir kavuşturma tehdidi altında kalıyor, sanık sandalyesine çıkıyor. Belki beraat edecek, ama avukatlık olarak gururu incinmiş, rencide olmuş bir şekilde meslek hayatına devam edecek. Belki de orada müvekkileri görecek, belki de arkadaşları sanık sandalyesinde görecek, yanlış anlayacak, birtakım sıkıntılar olacak. Bu nedenle, Adalet Bakanlığı'ndan bu izin verme yetkisinin Türkiye Barolar Birliği'ne geçmesi gerekir ve Türkiye Barolar Birliği'nin disiplin kurullarının belki genişletilerek, daha ayrıntılı incelemeler yapılarak avukatların kovuşturma tehdidinden korunması gerekir.

Stajda sosyal güvenlik sorunu da var, bunu arkadaşlarımız genişçe değindiler, bunun için buna fazla değinmiyorum.

Bir diğer sorun, şirketleşme. Özellikle Almanya'da ve Amerika'da şirketleşme çok yaygın, hukuk şirketleri çok yaygın. Ben bunun bugün Türkiye'de ne getireceğini öngöremiyorum, bilemiyorum, çünkü yeterli araştırma yok dediğim gibi elimde. Bunun yine profesyonel insanlarca, profesyonel kurullarca, belki bir iktisatçı görüşü de alınarak değerlendirilmesi gerekir ve eğer bu bizim çıkarımızaysa teşvik edilmesi gerekir. Yani yeni bir avukat, bir şirkete girip çalıştığı zaman eminim çok daha kolay mesleğe başlayacaktır, tek başına büro açtığı zaman yaşadığı şeylerin birçoğunu yaşamayacaktır. Belki de şirket içerisinde yükselmek, daha hazmedilebilir bir yükselmedir. Bu noktada şirketleşmenin de araştırılması gerektiği kanaatindeyim.

Meslek etiği konusunda meslek etiği dersleri verilmeli diye düşünüyorum. Bunu da bir avukat arkadaşımız yeterince anlattılar, bunun için fazla değinmeyeceğim bu noktaya.

Bir diğeri, müvekkile karşı şeffaflığın sağlanması. Biz bazı noktalarda müvekkile doğru şeyler söylüyoruz. Mesela icra dairelerine müfettiş geliyor, hacizleri durduruyorlar, "hacze gidemeyiz" diyorlar, "müfettiş gidene kadar izin verin bize" diyorlar, gitmiyorlar. Ama biz bunun hesabını müvekkile vermek

ENGİN
DAŞLI'NIN
KONUŞMASI

zorunda kalıyoruz. "İcra dairesine müfettiş geldi, gidemedi" dediğimizde, "avukat bana yalan söylüyor" diye zihinde, yani orada belli etmese bile, bürosunda belli etmese bile, bu kanaatte gidiyor, bu kanaatle bürodan çıkıyor. Dolayısıyla eğer dosyalarda, işlerde şeffaflık sağlanırsa, özellikle makbuzlar müvekkillere gösterilerek makbuza dayalı işlemler yapılırsa, kaybettiğimiz prestijimizi belki yeniden kazanabiliriz.

Bir diğeri, memurların avukatlara karşı yaklaşımı. Yani ben, diğer yerlerde var mı, bilmiyorum, Sivas'ta memurların özellikle genç avukatlara yaklaşımı hiç iyi değil. Yaşlı bir avukat gittiğinde, belki bir hâkim savcı bile "buyurun" diye bahsediyor, "siz" diye bahsediyor, ama bizden "sen" diye bahsediyor.

Bir diğer konu, uzmanlaşma. Uzmanlaşmanın da ne şekilde olacağı konusunda araştırmaların yapılması gerekir. Yani biz, tıptaki gibi uzman olup mu mezun olacağız, mesela 4 yıl okuyacağız, 2 yıl da belli bir alanda okuyup mu mezun olacağız da uzmanlaşacağız, yoksa stajda mı uzmanlaşacağız, yoksa mesleğe atıldıktan sonra mı uzmanlaşacağız? Yani bunların hiçbirisini bilmiyoruz, "uzmanlaşma sağlanmalı." Ama ne olduğu belli değil; çapı belli değil, boyutu belli değil, nerede nasıl uzmanlaşacağımız belli değil, "uzmanlaşmaya gidilmeli." Yani böyle sorunlarımızı çözemeyiz.

Bir diğeri de avukatlık sınavı. Ben de bu noktada belki farklı bir yaklaşım olacak, ama avukatlık sınavı mezun olana kadar, hukuk fakültesinden mezun olana kadar, avukatlık stajını yapana kadar, ruhsatnameyi alana kadar herkes avukatlık sınavına karşı. Ruhsatnameyi aldıktan sonra herkes avukatlık sınavının yapılmasını savunuyor. Yani bu noktada bir ciddiyet eksikliği var ya da kendimize karşı dürüst değiliz. Bunun da değerlendirilmesini talep ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

Başkan: Arkadaşımıza biz de bu ayrıntılı görüş ve önerileri için teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Buyurun.

Av. Ahmet ÖZDEL (Çorum Barosu): Arkadaşlar; genç avukatların sorunları konusunda uzun uzun konuşmayacağım, ama iki hususu belirtmek istiyorum. Birincisi, bazı arkadaşlar Türkiye Barolar Birliği'nin ve baroların siyasetle ilişkisi, iktidarla ilişkisi konusunda birkaç söz söyledi ve bir arkadaş da Barolar Birliği'ne seçilecek kişilerin siyasetten uzak olması gerektiği yönünde bir görüş belirtti.

Siyasi düşüncesi olmayan insanın insan olmadığını düşünüyorum, her insanın bir şekilde siyasi düşüncesi olduğunu düşünüyorum. Avukatların da siyasetin içinde olması gerektiğini ve siyasetin aktif bir üyesi olması gerektiğini düşünüyorum, yoksa hak arama olgusunun zayıflayacağını düşünüyorum.

İkinci husus şu: Buraya çıkan genç arkadaşların "*bazı konularda bilgiler bize verilsin, yapılsın, edilsin*" gibi talepler var. Buna tersinden bakmak lazım; "*hak verilmez, alınır, yoksa yoksul kalınır*" diye bir köylünün sözü var. Bazı şeyleri bizim öğrenmemiz, araştırmamız, yapmamız gerekiyor, çünkü biz avukatız, bunları yapmamız gerekir, ben böyle düşünüyorum. Biz bunları yapabilirsek, adliyedeki hâkimin, savcının karşısında da ezilmeyiz. Bizim Çorum'da yaşadığımız en büyük sorun şu: Avukatlar yargılama aşamasında, gerek CMK'daki, CMUK'tan girdikleri dosyalarda, gerekse kendi serbest avukat olarak aldıkları davalarda hâkimin, savcının karşısında kendi haklarını avukatlık onuruna ve mesleğin kurallarına yakışır şekilde yapamıyorlar. Örneğin geçen gün 6 tane avukat arkadaş, ağır ceza mahkemesinde CMUK'tan girmişler. Hâkim bunlara "*10'ar yıl hapis cezası*" dedi. 6'sı da gülmeye başladı ve çıktı. Bunların hepsi CMUK'tan girmişti. Bunu tersine düşünün, biraz sonra milyarlarca lira para aldığınız bir davaya girdiğinizi düşünün, o hâkimin, savcının karşısında nasıl ciddi olabileceksiniz, yani nasıl çabalarsanız onu inandırabilirsiniz? Güldüler hepsi, yani böyle avukatlık yapılmaz. Onun için mutlaka yerel baroların, Barolar Birliği'nin de bu uygulamalar konusunda biraz daha denetlemesi gerektiğini düşünüyorum.

Bir diğer husus şu: Barolar Birliği'nden gelen arkadaşlar, bize anket vermiş, "*günde kaç saat çalışıyorsun?*" diye soruyorlar,

AHMET
ÖZDEL'İN
KONUŞMASI

ben 12 saat diye işaretledim. Gerçekten avukatlıkta kazanmak çok zor, ama bunun için çalışmak da gerekiyor. Ben genç arkadaşlarıma bakıyorum staj yaparken, akşama kadar oturuyorlar. Yani oturarak, çalışmayarak staj yapmak da çok zor. Türkiye'deki ekonomik sorunların avukatlara da yansıtıldığını düşünüyorum. Biz bütün iş yaptığımız şirketlere ve müvekkillerimize soruyoruz, "durum nasıl?" "Çok sıkıntıdayız." Biz de çok sıkıntıdayız, yani Türkiye'nin sorunlarıyla birlikte avukatların sorunlarını çözmemiz lazım. Siyasi iktidarla avukatların haklarını elde etmek için ne gerekiyorsa onun yapılması gerekir. Yani boyun eğerek, bazı şeyleri kabullenerek bunların yapılabileceğini ve çözülebileceğini düşünmüyorum.

Teşekkür ederim.

Başkan: Değerli meslektaşımıza biz de teşekkür ediyoruz.

Konuşmak için söz isteyen?

Sorunları bitirdik herhalde arkadaşlar.

Gençlerden söz isteyen olmadığına göre, buyurun Başkan.

MUSTAFA
ÇOŞKUN'UN
KONUŞMASI

Av. Mustafa COŞKUN (Sivas Barosu Başkanı): Hepinize saygılar sunuyorum.

Söz tabii burada gençlerin olunca, öncelik hakkı gençlerdeydi. Ben gençlerden konuşan yoksa bir iki önemli konuya işaret edeyim, hem de gençlerimizi de çok ilgilendiriyor. Yani baro açısından bir Baro Başkanı, 14 yıldır da baroda yöneticilik, yani Yönetim Kurulu üyeliği ve her kademedeki görev yapmış biri olarak, 4 yıldır da Baro Başkanlığı'nı yürüten birisi olarak, barodan bakınca gençlerden nasıl beklentiler olabiliyor, birkaç cümleyle onu ifade edeyim diye düşündüm veya oradan nasıl görünüyor gençler, baro yönetimi cephesinden baktığımızda nasıl görünüyor, onu ifade edeyim diye düşündüm. Çünkü hepsi bir bütün, yani örgütlü toplumlar, başarılı toplumlar, örgütümüze sahip çıkarsak netice alabiliyoruz.

Ben şunu gördüm: Bu görevimiz nedeniyle veya değişik toplantılar sebebiyle, sempozyumlar, paneller, baro başkanları toplantısı, 4 yılda epeyce toplantıya katıldık, toplantıların yüzde 90'ına da hemen hemen katıldım diyebilirim. Bu toplantılar vesilesiyle olsun, arkadaşlarımızla, baro başkanlarıyla, yönetim kurulu üyeleriyle görüşmelerimizde olsun, -Birlik Başkanımız da iştirak etti, hoş geldiniz- şunu gözlemledim: 70.000 avukatız Türkiye'de ortalama, ama 70.000 avukat, kendi örgütleri olan barolara sahip çıkmıyorlar. Yani 70.000 avukatın örgütlü bir şekilde çalışmalarına iştirak ettiği, ortak tavır sergilediği bir durum düşünelim arkadaşlar. Yani bu 70.000 avukatın da inanıyorum ki -zannediyorum Genel Sekreterimiz de şey yapar- çoğunluğu gençtir, yani 70.000'in bir 35-40.000'i ortalama genç olması lazım, benim barolardan gördüğüm kadarıyla, belki de daha fazlası. Gençlik demek dinamizm demek, hareket demek, tavır demek, iştirak demek, bilgiye susamak, yeni bilgilere aç olmak, çok daha fazla çalışmak, enerji demek, birikim demek, dolu dolu insan demek, çağdaş gelişmelere, teknolojiye, bilgiye susamak demek. Ben bu noktada eksiklik görüyorum, yani bütün Türkiye'deki gözlemim bu; Edirne'den Kars'a kadar gezdim, çok toplantılara katıldım, çok arkadaşla dertleştim, baro yöneticileriyle olsun, avukatlarla olsun, örgütümüze sahip çıkmıyoruz, yani barolara sahip çıkmıyoruz.

Ben genelde şöyle görüyorum: Adliyede duruşmamız var, orada bir baro odası var, bekleme salonu var. Sanki baro, sadece işte bekleme odası tahsis ediyor, orada sigaramızı içiyoruz, çayımızı içiyoruz, çoğu avukatımız maalesef bununla yetiniyor. Eğitim seminerleri düzenleniyor, yani biz diyelim ki Sivas'ta, arkadaşlarımız da bilir, son 4 yılda inanın irili ufaklı 40-50 seminer düzenledik. Yani o kadar yoğun, her hafta, bazen 15 günde bir, bazen 20 günde bir seminerlerimiz oluyor; konferans, panel tarzı da oluyor büyük çaplı, küçük çaplı. Ama genelde eğitim çalışmalarına iştirakte zorunluluk yok ya, koskoca profesörü İstanbul'dan çağırıyoruz, doçenti Ankara'dan çağırıyoruz, mesleğinde ilerlemiş insanları, arkadaşlarımızı çağırıyoruz, Yargıtay daire başkanlarını çağırıyoruz, her baroda olduğu için söylüyorum, bir bakıyoruz ki o çalışmalara

MUSTAFA
ÇOŞKUN'UN
KONUŞMASI

maalesef bütün zorlamalara, bütün teşviklere, mesaj çekiyoruz, Internet'te yayınlıyoruz, davetiye gönderiyoruz, telefon ediyoruz, bir bakıyoruz ki 30, 40, 50 kişi. Yani biraz da işneyi hiç değilse kendimize batıralım diye düşünüyorum.

Özellikle genç avukatlar, efendim, bir eylem koyalım diyoruz, CMK ile ilgili eylemler oldu, değil mi? Hep beraber tavır koymaya çalıştık. İnanın çok zorlanıyoruz, yani bakıyoruz, bir kısım arkadaşlar bundan çekiniyor. Bora yönetimi, baro başkanı tavır koymaktan yana, yani elini yükün altına koyuyor. Arkadaşımız sadece iştirak etmekten kaçınıyor. O zaman nasıl başarılı olacağız, nasıl netice alacağız? Ne olursa olsun, netice almamız için risk almamız lazım, tavır koymamız lazım, örgütümüze sahip çıkmamız lazım, onun eğitim çalışmalarına katılmamız lazım. Şehrimizde, Türkiye'de genelde meslek sorunlarına hep beraber sahip çıkmamız lazım. Sanki şöyle bir kültür gelişmeye başladı, Sivas'a çağırdığımız bir profesör de geçen günü bunu ifade etti: Dedi ki, "avukatlar gitgide esnaflaşıyor, ben bunu görüyorum." Yani sanki tek başına bir insan, sanki mesleği yok, sanki bir meslek örgütü yok, herkes gemisini kurtaran kaptan, birlikte hareket kültürü gitgide zayıflıyor. Yani bu noktalara, hani bir şey vardı ya, "tehlikenin farkında mısınız?" Tehlikenin farkında olalım, bu gidiş iyi bir gidiş değil.

Güneş beyin, Sayın Genel Sekreterimizin çok güzel önerileri vardı, birçok kişi de incelemiştir, "mevcut yasal düzenleme içinde neler yapılabilir, yasal düzenleme olarak neler yapılabilir" gibi. Bence bu ve benzeri gündem maddelerini bir an evvel eyleme dönüştürmeliyiz, karar haline getirmeliyiz ve hep beraber uygulamalıyız. Mesleğimize, örgütümüze, çalışmalarımıza sahip çıkmalıyız. Yoksa bu gidiş, gidiş değil, tehlikenin farkında olun diyorum.

İyi günler.

Başkan: Sivas Barosu Başkanı'na teşekkür ediyoruz.

Bu arada toplantımızı sonlandırmadan Türkiye Barolar Birliği Başkanı Sayın Av. Özdemir Özok da aramıza katıldı, Divan olarak hoş geldiniz Başkanım diyoruz.

Son kez soruyorum, genç arkadaşlar söz istemediği için Sivas Barosu Başkanımıza söz verdik. Yine genç arkadaşlarımızdan söz isteyen var mı?

Buyurun.

Av. Yaşar OKUMUŞ (Çorum Barosu Yönetim Kurulu Üyesi): Öncelikle Türkiye Barolar Birliği Başkanı'mıza ve Yönetim Kurulu üyelerine ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Başkanımızın çok yoğun bir programı vardı, dün bize sunmuştu, anlatmıştı. Bu yoğun programına rağmen bizleri kırmadı, kendisini biraz yorduk, hakkını helal etsin, kusura bakmasın. Ancak ben şunu arz edeyim: 3 yıl 8 aydır Baro Yönetim Kurulu üyesiyim, benim çok özel bir arzum vardı; Barolar Birliği Başkanı'mızı ve Yönetim Kurulu üyelerini Çorum'da ağırlamayı çok istiyordum. Bu arzum gerçekleştiği için de ve bu arzumu gerçekleştirdikleri için de Sayın Başkanı'mıza ve Yönetim Kurulu üyelerimize ayrı ayrı teşekkür ediyorum, şahsım ve Çorum Barosu adına hoş geldiniz diyorum.

YAŞAR
OKUMUŞ'UN
KONUŞMASI

Ben 15 yıllık avukatım, yaklaşık 4 yıldır da Baro Yönetim Kurulu Üyesiyim, Staj Eğitim Komisyonu Başkanı'yım. Tabii burada genç arkadaşlarımızın sorunlarını kendi dilleriyle, kendi ağızlarıyla anlatmalarını çok arzu ediyoruz. Onların zamanını aldığım için de kendilerinden özür diliyorum. Ancak benim üzerinde durmak istediğim bir konu var ki, yıllardan beri aynı şeyleri söylüyorum; genç meslektaşlarımızın mesleğe yeni atıldıklarında gerçekten çok ciddi sorunları var. Ancak bu sorunlar, avukatlık ruhsatı aldığında başlamıyor, bu sorunlar baroya staj yapma talebinde bulunduğu andan itibaren başlıyor. Maalesef Aralık 2006'da sınav kaldırıldı, ki bu çok yanlış bir karardı.

Şu anki durum nedir? Arkadaşımız fakülteyi bitirdikten sonra gerekli bilgilerini baroya sunuyor, 1 yıl sonra geliyor

YAŞAR
OKUMUŞ'UN
KONUŞMASI

ve ruhsatname alıyor. Biz ne yapıyoruz; yüzme bilmeyen bir insanı okyanusun ortasına atıyoruz ve maalesef çok ciddi sıkıntılar yaşıyorlar. Bunlara engel olmanın yolu staj eğitiminden geçmelidir. 10 Ocak 2008 tarihinde Ankara'da Türkiye Barolar Birliği, yeni Staj Yönetmeliği'yle ilgili staj eğitim komisyonu başkanlarını toplantıya çağırılmıştı. Biz orada görüşlerimizi arz etmiştik, Güneş bey gayet iyi hatırlayacak, sunduk. O değerlendirmeleri alacaklarını ve buna uygun yeni yönetmeliği hazırlayacaklarını söylemişlerdi. Şu anda bu çalışmalarını devam ediyor, biliyorum.

Ben genç avukatlarımızın sorunlarının çözümü için öncelikle Staj Yönetmeliği'nin günümüz şartlarına uygun şekilde yeniden hazırlanması gerektiğini ve staj eğitimi, özellikle benim üzerinde durduğum staj eğitimi, sayıları çok olan, büyük sayılarda avukat olan, meslektaşlarımızın olduğu barolarda bu sıkıntı yok, Ankara, İstanbul, İzmir gibi. Ancak sayıları Çorum Barosu gibi 250 civarında olan barolarımızda staj eğitimi el yordamıyla yapıyor ve maalesef sayıları daha düşük olan barolarımızda staj eğitimi yapılmıyor.

Bizim önerimiz şudur: Türkiye Barolar Birliği, bir paket program halinde staj eğitimini hazırlamalı ve bu paket programa uygun bir şekilde biz yerel barolar olarak staj eğitimini vermeliyiz.

Diğer bir konu da staj eğitimini verecek insanların eğitimi. Ben profesyonel eğitimci değilim, ben bir avukatım. Bir stajyer avukat nasıl eğitilir; sadece mesleki tecrübelerimle bunları yönlendiriyorum. Bu hususta Türkiye Barolar Birliği'nin ciddi çalışmalarının olduğunu da biliyorum. Ancak bu ciddi çalışmaların bir an önce hayata geçmesini istiyorum. Çünkü bu ciddi çalışmalar hayata geçirilir, staj eğitimi hakedildiği şekilde, gerçek şekilde yapılırsa, inanıyorum ki mesleğe başlayan arkadaşlarımızın karşılaştığı sorunların önemli bir kısmı da halledilmiş olacak.

Ben tekrar hepinize katkılarınızdan ve katılımlarınızdan dolayı teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Başkanı Değerli meslektaşımıza biz de teşekkür ediyoruz.

Konuşmak için söz almak isteyen arkadaşlar? Son kez soruyorum. Yoksa toplantımızı sonlandırmaya doğru gideceğiz. Sayın Baro Başkanımıza ve Barolar Birliği Başkanımız kapanış konuşması yapacaklar.

Buyurun.

.....: Arkadaşlar; bu avukatlar avukatlık mesleğine giriş için sınav yapalım konusuna fazla bel bağlamamak gerekiyor; hâkimler ve savcılar da sınavla geliyor...

Başkan: Bu açıklama, iyi bir açıklamaydı. Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

Av. Hikmet KELEŞ (Çorum Barosu): Birazdan Barolar Birliği Başkanı'muz herhalde konuşma yapacak. Kendisinden istirahatım şu olur, bu konuyla ilgili de bir açıklama yapsın: Ben imam hatip lisesi mezunuyum Sayın Başkanım. Siz, bir konuşmanızda imam hatip lisesi bir başbakanı içinize sindiremediğinizi söylediniz. İmam hatip lisesi mezunu bir başbakanı sindiremiyorsanız, beni avukat olarak şu camiada, şurada olmayı sindirebiliyor musunuz?

HİKMET
KELEŞ'İN
KONUŞMASI

Ben şunu demek istiyorum: Ben imam hatip lisesi mezunuyum, burada da 5-10 tane arkadaşımız var. Biz vatanımızı, milletimizi çok seviyoruz. Ben Türk'üm, öyle lafta Türk değilim, genetik olarak Türk'üm, öyle lafta Türk değilim, Türk'üm. Milliyetçiyim, vatanımı, milletimi çok seviyorum. Benim Meslek Birliği Başkanımın *"imam hatip lisesi mezunu bir başbakanı sindiremiyorum"* demesini de hazmedemiyorum.

Teşekkür ederim.

Başkan: Arkadaşımıza teşekkür ediyoruz.

Barolar Birliği Başkanım; kapanış konuşması yapmak üzere buyurun.

ÖZDEMİR
ÖZOK'UN
KONUŞMASI

Av. Özdemir ÖZOK (Türkiye Barolar Birliği Başkanı): Saygıdeğer başkanlarım, Çorum Barosu'nun üyesi değerli meslektaşlarım; gerçekten biraz önce burada değerli arkadaşımızın söylediği gibi, çok yoğun bir tempo içerisinde olmamıza karşın, değerli Çorum Barosu Başkanı ve Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarımızın ricalarını kıramayarak birlikte Yönetim Kurulu toplantımız yarın yine devam edecekti ama bugün büyük bir gayretle bitirerek geldik.

Sözlerime hemen biraz önce çok kızgın, çok sert, çok alıngan arkadaşım, meslektaşımın sözleriyle başlayacağım. Biz hiç kimseye karşı önyargılı değiliz ve değerli arkadaşımızın böyle birebir bana burada söylemesinden dolayı da hiç alınmadım. Biz bir aileyiz, yanlış yapılabilir, doğru yapılabilir, doğrular paylaşılabilir. İşte demokrasinin, hoşgörünün temelinde bu yatıyor. Ben arkadaşıma teşekkür ederim. Bunu dışarıda başka arkadaşlarıyla paylaşıp, kendisi daha büyük yüreğini kabartacağına, burada belki başka arkadaşlarımızın da kafasına takılan bu konuyu öncelikle burada açtığı için teşekkür ediyorum.

Hiçbir sorun yok ki burada tartışılmasın. Türkiye Barolar Birliği'nin şu kürsüsü, ülkemizin en demokrat, en açılımcı kürsüsüdür. Herkes burada dilediğini söyleyebilir. Bir koşulla: Birbirimize hakaret etmeden, birbirimizi küçümsemeden, birbirimizi ötelemeden. Biz beraber sorunlarımızı çözeceğiz, biz beraber sorunlarımızı birlikte önümüze katarak götüreceğiz.

Aslında bu gördüğünüz Genç Avukatlar Forumu'nda ben hiçbir şey konuşmuyorum. Bugüne değin bu toplantılara katılan arkadaşlarımız bilecekler, ben sadece bir açış konuşması yapıyorum. Tamamen 0-10 ya da 15 meslek kıdem yaşındaki çok değerli meslektaşlarımızın birebir yaşadıkları sorunları kendi dillerinden, kendi yaşadıkları sorunları o heyecanlı tavırlarından bizzat duyalım diye biz sadece pasif bir biçimde dinleyici oluyoruz ve hepimizin bildiği gibi, burada çok gelişmiş bir ses alma cihazımız var, onu alıyoruz.

Genellikle genç arkadaşların kendi sorunlarını ortaya koymalarını istedik. Bunu da niye yaptık? Hatırlarsınız, bundan 8 ay ya da 10 ay ya da bir sene önce bir süreç içerisinde Uludağ'da Türkiye Barolar Birliği Yönetim, Disiplin, Denetim kurulları toplandı, yeni bir Avukatlık Kanunu için, barolarımızdan da gelen öneriler doğrultusunda bir çalışma yapalım dedi. Orada tamamen ham, hiçbir şekilde bağlayıcılığı olmayan bir metni değerli arkadaşlarımız, Türkiye Barolar Birliği'nin web sayfasına koymuşlar. Orada çalışan, avukat yanında çalışan genç meslektaşlarımızla ilgili yeni düzenlemeler, stajla ilgili sorunlar, birçok konular hakkında sadece öneriler var. Hiçbir kesinlik kazanmamış, hiçbir şekilde Türkiye Barolar Birliği'nin Avukatlık Kanun Tasarısı diye arkasında durduğu bir metin değil. Tamamen insanların farklı düşüncelerini alabilmek için web sayfasına konulmuş bir metin.

Biliyorsunuz, hatırlayacaksınız, sizi bütün içtenliğimle temin edeyim, benim çok sevdiğim bir arkadaşımı; Cuma günü gittim, Cumartesi sabahı saat 05.30'da -eşim tanıktır- telefonum çaldı, açtım, Çarşamba günü yemek yediğim Üstün Dinçaslan diye bir hentbolcu antrenör arkadaşım, Halk Bankası ve milli takımın hentbol antrenörü arkadaşımı vurdular. Ben hemen hiç daha toplantıya katılmadan tekrar döndüm. Pazartesi günü de bu metin web sayfasına konulmuş. Bana yıldırım gibi telefonlar geliyor, "Barolar Birliği aristokrasi yaratıyor, Barolar Birliği avukatlar arasında kast yaratıyor, sınıf yaratıyor" falan. "Durun bakayım, ne oldu?" Anladık ki, Uludağ'da yapılan çalışmada, o ham çalışmayı arkadaşlarımız web sayfasına koymuşlar. Sayın Genel Sekreterim burada, "bu nasıl oldu Güneş'ciğim?" dedim. "Farklı bir düşünce olsun amacıyla web sayfasına koyduk" dedi.

Biz yaptığımız her şeyin arkasında dururuz, söylediğimiz her sözün arkasında da dururuz. Ama daha henüz ortada bir şey yokken, onun üzerinden birtakım arkadaşlarımızın farklı değerlendirmeler yapmasının da doğrusu haksız olduğuna inandık.

Buradan hareketle, katılımcı, çoğulcu, günışığında yönetim anlayışının bir sonucu olarak, bu defa ne yapalım; sorunlarla

ÖZDEMİR
ÖZOK'UN
KONUŞMASI

doğrudan doğruya bizzat karşı karşıya olan insanları önce bir dinleyelim dedik ve işte benim önerimle, eksi olmasın yönetim de bunu uygun gördü, çeşitli merkezlerde öncelikle 0-15 yaş ya da 10 yaş arasındaki değerli meslektaşlarımızın sorunlarını bizzat alalım, bunları kaydediyoruz ve bugüne kadar yaptığımız 6 toplantının 6'sını da kitapçık yaptık ve siz değerli baro başkanlarımıza ve delegelerimize yolladık.

Bu çalışmaların sonunda ne yapacağız? Kuşkusuz ben birkaç tanesini baştan sona dinleme imkânını buldum ve kitapların da hepsini inceledim. Çok ilginç, çok farklı, bugüne kadar söylenmeyen değişik öneriler var. İşte bu gördüğünüz Divandaki arkadaşlarımızdan da bu forumu yaptığımız barolardaki temsilcilerden bir komisyon oluşturacağız. Diyeceğiz ki, *"Arkadaşlar, genç arkadaşlarımızın böyle sorunları varmış. Bu sorunlardan yürüyerek siz bir Avukatlık Yasası Tasarısı hazırlayın."* Onlar hazırladıktan sonra bunu bütün barolarımıza yollayacağız, tekrar baro başkanlarımızla birlikte görüşeceğiz ve hepimizin bugüne kadar istediği, özlediği, beklediği, her türlü sorunu karşılayacak, her çıkan yasa, çıktığı anda eskimiştir değerli arkadaşlar, çünkü yaşam devam ediyor, ama yasalar durağandır. Bugün dahi çıkarırsanız, yarın çıkacak bir sorun nedeniyle o yasa eskimiş yasadır. Ama bütün buna rağmen biz, bugüne değin tartıştığımız birçok sorunu ve konuyu çözecek, ona cevap verecek bir çağdaş Avukatlık Yasasını hep beraber yapacağız.

Değerli arkadaşlar; birçok arkadaşımızın, birçok baro başkanımızın, birçok Barolar Birliği delegesi arkadaşımızın mutlaka varmak istediği, ulaşmak istediği birçok görevi Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul, hak ettim ya da hak etmedim, o onuru bana verdiler. Benim de bu mesleğe, bu meslektaşlara gerçekten bir ödevim, görevim ve sorumluluğum var. Hiç kimseye karşı önyargılı olmadan, herkese pozitif ve sevgi vererek, yanlım varsa milyon defa özür dileyerek, tekrar tekrar konuşarak, tekrar tekrar tartışarak Barolar Birliği'nde ve barolalarda, 78 baromuzda özel siyaset, kişisel siyaset bir yana, ortak payda olan savunma, hukukun üstünlüğü, hukuk devleti

ilkelerini ülkemizde yaşatmaya çalışalım istedik. Tek amacımız, tek isteğimiz bu. Bugüne değin Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu'na gelen disiplin ve yönetim dosyalarına, hiçbir arkadaşımızın dosyasının üstündeki isim bizi hiç ilgilendirmez, ait olduğu baro bizi hiç ilgilendirmez. İşte burada Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarım var, Disiplin Kurulu üyesi arkadaşlarımıza da sorabilirsiniz. Biz sadece hep yakındığımız, hep şikâyet ettiğimiz, kimi sübjektif değerlendirmelerde, zaman zaman bazı kurullarda gördüğümüz bu şikâyetleri hiç olmazsa kendi mesleğimize, kendi meslektaşımıza yapmamak durumundayız. Bütün çalışmalarımızda objektif olarak bu ilkeyi kendimize hedef edindik ve gerçekten bunun karşılığını her yerde aldık, alıyoruz ve bir huzur içerisinde görevimizi tamlıyoruz, şurada 8 ya da 9 ayımız kaldı. İnşallah önümüzdeki mayıs ayında arkadaşlarım ve ben, Genel Kurula göğsümüzü gere gere, açık alınımızla Genel Kurul'un önüne çıkacağız.

Tabii bu arada hakikaten idari birim taşındı, sanıyorum 2008 sonuna doğru da bütün ünitelerini açacağız ve Türkiye'de bütün avukatların prestiji olan bir yer yapıyoruz. Tabii bunun lehinde konuşanlar, aleyhinde konuşanlar oldu, ama bizim tercihimiz, her avukat arkadaşımızın Türkiye'de insanca yaşama, çağdaş yaşama, uygar yaşama hizmet eden her türlü olanaktan yararlanmasını arzu ediyoruz, istiyoruz.

Mesleğin sorunlarını şurada size saymak istemiyorum, ama kısaca bir şey söyleyeceğim: 37 olan hukuk fakültesi, son verilen izinlerle 44 hukuk fakültesi oldu.

Değerli arkadaşlar; 44 hukuk fakültesinden yaklaşık 9.000-9.500 hukuk fakültesi öğrencisi mezun oluyor. Bunların 1.500 tanesi farklı yerlere gidiyor; asistan oluyor, hâkim oluyor, kaymakam oluyor, mülki amir oluyor falan, gidiyor. Ama 7.500-8.000 çeşitli barolara geliyor ve avukat olmak için başvuruyor. Bu avukatlık stajına başlayan arkadaşlarımızın yaklaşık 5-10'u avukatlık sırasında mesleği bırakıyor gidiyor. Ama yaklaşık 6.700-7.000 arasında arkadaşımız her yıl baroların kapısına yanaşiyor. Hangi iş hacmiyle, acaba iş hacmi bu arkadaşların sayısı kadar artıyor mu, bir defa onu görmek lazım. Onun için

ÖZDEMİR
ÖZOK'UN
KONUŞMASI

sorun gerçekten çok vahim, oturup çok ciddi konuşmamız lazım. Bizler bıraktık, ben bugün 62 yaşındayım, şurada 3-5 yıl yaparım yapmam, ama gelecek arkadaşlarımızın gerçekten oturup realist, gerçekçi, bütün sorunları konuşarak mesleğe yakışır bir Avukatlık Kanunu ve mesleğin geleceğini dizayn edecek bir yapıyı birlikte kurmak mecburiyetindeyiz.

Sayın Sivas Barosu Başkanı Mustafa Coşkun konuştu, ilgisizlikten yakındı. Bu ilgisizlik genelde var. Türkiye'de ilgi farklı yerlere var. Ben Yönetim Kurulu'ndaki arkadaşlarımla da tartıştım, hatta bu forumları yaparken *"Başkan, biz bunu yapıyoruz, ama yeterli ilgi olmuyor. Acaba ürküttüğümüz kurbağa, yaptığımız işe değişiyor mu?"* dediler. Bütün buna rağmen bizim görevimiz, sunmak. Bizim görevimiz, hangi koşulda olursa olsun, her koşulda yeni program, yeni etkinlik, yeni sempozyum, yeni forum sunmak ve inanıyorum ki, bu konuda içtenlikli olan, mesleğe bağlı olan değerli arkadaşlarımız geliyor, izliyor. Sayının çok olması önemli değil, nitelik son derece önemli ve çok ilgili, alakalı arkadaşlarımız geliyorlar ve onlardan çok iyi yanıtlar alıyoruz.

Dolayısıyla biz, bu sayısal katılım konusunda moralimizi bozmayalım. Biz esprimiz vardır kendi aramızda. Allah gani gani rahmet eylesin, yattığı yer nur olsun, Burhan Karaçelik ağabeyimiz vardı, ben 1997'de Gaziantep Barolar Birliği Genel Kurulu'nda yönetime girdim ve yine Allah rahmet eylesin, o da aramızdan ayrıldı, Eralp Özgen hocamız Başkan, ben Genel Sekreter'dim. Burhan Karaçelik, Zonguldak delegesi ve yıllardır, -yaklaşık 22 yıl filan- Türkiye Barolar Birliği'nde Yönetim Kurulu Üyeliği yapmış ve 18 yıl da Barolar Birliği Başkan Yardımcılığı. Bir öneri getiririm ben, ben de heyecanlıyım, yeni gelmişim, Genel Sekreterim, *"şu programı yapalım."* *"Kardeşim, biz bunu yaptık, kimse gelmedi."* *"Ağabey, şöyle bir etkinlik yapalım."* *"Kardeşim, biz bunu yaptık, kimse gelmiyor."* *"Ağabey, İstanbul'da bir toplantı yapalım."* *"Yapma Özdemir'ciğim, biz yapıyoruz, boşu boşuna masraf oluyor, bizi üzme ne olursun."* *"Ağabey, uluslararası bir toplantı yapalım"* filan. Ama biz yapacağız, mecburuz yapmaya. Biz Burhan ağabeyi aşarak, gerçekten 2001'de bugün

hala sözü edilen uluslararası olağanüstü güzel bir kurultay yaptık, bir hafta süren Anayasa Kurultayı ve onun kitabını arkadaşlarımız biliyor.

Zaman zaman çok gerçekçi ve realist olan Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri Güneş Gürseler de *"Sayın Başkan; hakikaten siz böyle yoğun bir program getiriyorsunuz, ama bizim emeğimiz, bizim gücümüz zaman zaman dağılıyor"* diyor. Ben ona espri olarak takılıyorum, *"ne olursun, Burhan Ağabeylik yapma"* diye. Biz yapacağız, yapmak mecburiyetindeyiz ve dün ben kendi adıma söylüyorum, Amasya'ya gitmekten büyük mutluluk duydum, geçen hafta -burada arkadaşlarım var, başkanlar var- Hatay'a gitmekten büyük mutluluk duydum.

Değerli arkadaşlar; burada Avukatlık Kanunu'nu tartışırız veya tartışmayız, ama ben mesela Hatay'da büyük dostlukların doğduğunu gördüm. Baro başkanı arkadaşlar ve eşleri arasında müthiş bir arkadaşlık, çocukları arasında müthiş bir dayanışma olduğunu gördüm. Önce birbirimizi tanıyacağız, önce birbirimizi seveceğiz, önce bir birlik olduğumuzu, bir aile olduğumuzu tanıyacağız, ondan sonra sorunlarımız çok daha kolay çözülür. Dün Amasya'da, Amasya Barosu Başkanı'na burada huzurlarınızda bir kez daha teşekkür ediyorum, çok kısa bir zaman dilimi içerisinde süper bir program hazırlamıştı. Burada arkadaşlarımız var, baro başkanlarımız burada. Özellikle akşamleyin o belediye konservatuarının değerli üyelerinin verdiği konserin hâlâ etkisi altındayız, sanıyorum bütün arkadaşlar da aynı heyecanı yaşadı.

Ben hiç hayatımda böyle -bütün arkadaşlarım, çok yakın dostlarım bilirler- asla ve asla mazeret çıkartmayı sevmiyorum. Dün akşam Sayın Başkanım Uğur beye ve değerli arkadaşlarıma inanun çok yoğun olduğumu söyledim. Çünkü bugün 10.30'da YARSAV'ın Uluslararası Hâkimler ve Savcılar Birliği'yle birlikte düzenlediği, Türkiye Barolar Birliği'nin de katkı sunduğu çok önemli bir uluslararası toplantıda açış konuşması yapacaktım. Arkasından da ilk oturumda Rıza Türmen, ben, bir de İtalyan başsavcısı birlikte, Ionna Kuçuradi hocamız da yönetecekti. Hakikaten sabahleyin saat 05.00'te

ÖZDEMİR
ÖZOK'UN
KONUŞMASI

Alpay beyin arabasıyla Ankara'ya gittik, o etkinliğimizi yaptık. Ama dün Uğur'la arkadaşların o talebini Yönetime geldim, dedim ki, "arkadaşlar çok ısrar ettiler." Sağ olsun, Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlar, "Başkan, biz seni yalnız bırakmayacağız, hep beraber gideceğiz" dediler ve geldik. Çok mutlu oldum, çok sevindim, gerçekten sizlerle birlikte olmaktan büyük onur duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Tabii bu arada, ben bunları anlatırken, imam hatip lisesiyle bana soru yönelten değerli kardeşim, "Başkan, bu kadar sevgi, dostluk, kardeşlik, barış, güzellikler anlatıyor, ama niye bizi kırdın?" diyecek. Ben gerçekten kendisine tekrar teşekkür ediyorum. Değerli kardeşim gibi farklı yorumlar yapan arkadaşlarımızın o kafalarındaki oluşan sorulara belki cevap verebilirim. Eğer cevap veremezsem, hala kırgınlarsa, yine anlatmaya çalışırım. Yine de anlamazlarsa, özür dilerim, kendileri bilir, ama anlatacağım.

Değerli arkadaşlar; ben söyledim, konuşmayacaktım, yani ben sadece teşekkür edip, bu çalışmaların başarılı geçmesini dileyip sizlere saygılar sunacaktım. Ama değerli meslektaşım, biraz da heyecanlanarak, biraz da o yoğun duygu yüküyle bu soruyu sordu.

Değerli arkadaşlar; 14 Mayıs 2004'te biliyorsunuz, 1954'te İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Türkiye Cumhuriyeti Devleti imza atmış, sözleşmeyi yürürlüğe koymuş. Biz 50. yılı nedeniyle İstanbul'da uluslararası bir toplantı düzenledik: "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 50. Yılı". O dönem Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Başkanı geldi, Yargıtay, Danıştay, Anayasa Mahkemesi başkanlarımız geldi, Türkiye'de insan hakları konusunda çok önde olan üniversite hocaları geldi, kimi sivil toplum örgütlerinin yöneticileri geldi ve biz orada bu insan hakları toplantısını yapmak için İstanbul'a gittik. Yalnız, ondan önce 10 Mayıs günü biliyorsunuz, Türkiye Barolar Birliği başkanları, sadece ben değil, benden önce rahmetli Faruk hocadan bu yana, 1969'dan bu yana yaklaşık Türkiye Barolar Birliği başkanları 6 Eylül adli yıl açılışında, 10 Mayıs Danıştay'ın kuruluş yıldönümlerinde Yargıtay'da ve Danıştay'da konuşma yaparlar.

Biliyorsunuz, o günlerde YÖK, bu katsayı konusunu tartışıyordu. Genellikle de bizler, bir yandan meslek sorunlarını gündeme getirirken, bir yandan da yurt sorunlarını asla bir politik tercih, asla bir politik gözlük ve çerçeveden bakmadan, olabildiğince objektif kamuoyunun bilgisine sunarız ve benim konuşmalarım, bu konuşmalarımın tamamı da kitapçık haline gelir, bütün delegelere ve baro başkanlarına yolların. İşte bu konuşmam da hâlâ duruyor, 2004 Danıştay konuşması, 10 Mayıs 2004. Ben orada şunu söyledim: İmam hatip lisesi öğrencileri, genellikle lisede pozitif bilim yapan, yani devlet liselerinden farklı olarak daha çok moral ve manevi değerleri öne çıkaran bir eğitim alıyorlar. Dolayısıyla bu eğitim sonucunda fakülteyi bitirip pozitif bilimde bir üniversiteye girdiği zaman, imam hatip lisesindeki aldığı o eğitim, -bunu ben söylemiyorum, bunu pedagoglar söylüyor- insanların kişiliği, bilim kişiliği, araştırma kişiliği 10-18 yaş arasında oluşur, öğrenme ve şuraltındaki kişiliğinin oluşması. Bu konuda pozitif bilimlere girdiği zaman, değerli arkadaşlar; tıbbı giriyor, fenne giriyor. Darwin teorisini kabul etmeyen, böylesi bir bilimsel tartışmayı -saygı duyuyorum, kendi dünyasında saygı duyuyorum- kabul etmeyen ya da uzaya gitmeyi kabul etmeyen ya da başka türlü tartışmayı kabul etmeyen kişilerin pozitif bilime gideceğine, bunun manevi yönden, hiçbir toplum yok ki itikat, inanç, moral ve manevi değerleri olmadan yaşasın, dünyanın hiçbir yerinde böyle bir şey yok. Dolayısıyla bu konuda daha hassas davranılsın, olabildiğince imam hatip lisesi arkadaşlarımız, ilahiyat fakültesine, İslam enstitüsüne, daha yükseğine, insan, ilim, ruh, güzellik, sevgi, Tanrı sevgisi, insanın yüreğinin daha çok hoşgörüyü alabileceği tasavvufla ilgili eğitime gitsin dedim, benim söylediğim bu.

O gün akşamleyin, bugün Türkiye'nin en radikal köşe yazarı olan Ahmet Hakan, Önder diye İmam Hatip Lisesi Mezunları Derneği Başkanı'yla beraber bana olmadık hakaret ettiler, "Sen kimsin, senin ne haddine imam hatip liseleri ağzına almaya. Sen nasıl imam hatip liselerinin tıbbı, hukuka, siyasal bilgilere, atom enerjisine, fen fakültesine, matematiğe gitmesini engellersin ey geri zekalı", aynen böyle. Ben bu hitapları sonucunda çok önemli

ÖZDEMİR
ÖZOK'UN
KONUŞMASI

bir manevi tazminat davası aldım Sayın Ahmet Hakan'dan; aldım ve bir vakfa bağışladım, makbuzunu da size verebilirim ve önemli bir manevi tazminat. Böyle bir tartışmanın ertesinde gittik, 14 Mayıs 2004, İstanbul Barosu'nda, İstanbul Barosu'nun Basın Salonu'nda, sağ tarafımda İbrahim Kaboğlu, sol tarafımda Kâzım Kolcuoğlu, biz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin Türkiye tarafından imzalanışının ve yürürlüğe girmesinin 50. yılını kutlamak için yapacağımız etkinliğin basın toplantısını yapıyoruz. Ben işte insan haklarının yüceliklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ülkemize getirdiklerinden, çağdaş, uygar ve gerçekten aydınlık bir Türkiye için neler olacağından bahsettim.

"Soru sorabilir miyiz?" dediler. "Hayır, soruya gerek yok" dedim. Buna rağmen Kanal 7'den bir arkadaşım şunu sordu: Dedi ki, "Siz 10 Mayıs 2004 konuşmanızda imam hatip liselerini ikinci sınıf vatandaş olarak gösterdiniz. Siz imam hatip liselerinin pozitif okullara gitmesini istemediniz, bunu yapmaya hakkınız var mı? Bakın, Recep Tayyip Erdoğan 3 Kasım 2002'de Türkiye'deki bütün siyasi anlayışları silip süpürdü ve bugün 2 yıllık son derece başarılı bir Başbakanlık yapıyor. Siz nasıl imam hatip liselerine böyle söylersiniz?" Bütün kayıtlar burada ve bilgilerin tamamını bu değerli kardeşime göndermek isterim. Dedim ki, "Siz yanlış anlamışınız. Bana bunu bireysel mi soruyorsun, Özdemir Özok olarak mı, Türkiye Barolar Birliği Başkanı olarak mı? Hangisini istersen öyle cevap vereyim." Bu konuşmalar kayıtlarda var. Ben dedim ki, "o zaman bireysel görüşümü söyleyeyim kardeşim."

Burada iki cevap verilmesi lazım değerli başkanlarım, değerli meslektaşlarım; birisi şu: "Kardeşim, ben imam hatip liseleri için böyle bir tespit yaptım, özür diliyorum. Analar neler doğuruyor, ne yetenekler doğuruyor; Recep Tayyip Erdoğan böyle bir yetenek. Onun için imam hatip lisesi mezunu olması, düz lise mezunu olması, devlet lisesi mezunu olması, Saint Josef, Robert Koleji, Galatasaray'ı bitirme hiç önemli değil, o bir başka yetenek, Tanrı vergisi bir gücü var. Özür dilerim, yanlış konuştum." İkincisi de benim söylediğim, kendimce eğitimle ilgili bir tahlil. Kimsenin kişiliğiyle, kimliğiyle ilgim yok. "Ben Cumhuriyette doğdum, Cumhuriyette

yaşadım. Atatürk'ün ilke ve devrimleriyle büyüdüm. Bilim ve akıl benim rehberim. Pozitif bilim konusundaki bu hassasiyetim nedeniyle ben isterdim ki, 2004 Türkiye'sinde bir imam hatip liseli başbakanım olmasın, ben asla ve asla içime sindiremem." Devamla, "Keşke ve keşke bu Sayın Başbakanımızın 2-3 lisanı olsa, uluslararası dil bilse. Aynı şeyi Sayın Cumhurbaşkanımız için de söylüyorum."

Kardeşim, kızıl kıyamet koptu. Bana 20.000 tane tel'in, telgrafı geldi ve ilk başlayan söz, burada hepinizin yanında söyleyeceğim, biz bir aileyiz, "deyyusu ekber" ile başladı, "deyyusu ekber." 20.000 tane, hala saklıyorum, isteyen her arkadaşşıma, kardeşime göndereceğim, "deyyusu ekber." Ne karım, ne anam, -anam hacca gitmiş, 87 yaşında Mersin'de, her gün sabahdan akşama kadar tespih çeker- ne sülalem, ne geçmişim, ne geleceğim, 20.000 tane tehdit geldi kardeşim ve "deyyusu ekber"le başlıyor. Nereden geliyor beyler; Avustralya'dan, Yeni Zelanda'dan. Atmıyorum, bunların hepsini size gösteririm, Avusturya'dan, Almanya'dan, Fil Dişi'nden. Ben hayret ettim kardeşim. Ben Türkiye Barolar Birliği Başkanı'yım, beni yarın Çorum'un meydanında assınlar, 10 tane tel'in telgrafı eğer Güneş'e gelirse, gelin yüzüme tükürün. Bu nasıl bir örgüt, bu nasıl bir anlayış, bu nasıl bir dayanışma... Benim söylediğim bu kardeşim.

Değerli arkadaşım; ben özel idare memurunun çocuğuyum, ben aristokrat değilim. Ben de imam hatip lisesine gidebilirdim, ben de ziraat meslek lisesine gidebilirdim, ben de sağlık meslek lisesine gidebilirdim, ben de orman meslek lisesine gidebilirdim ve bana çok yakındı. Ama ben tesadüfen, ağabeyim İstanbul'da okuyor diye beni İstanbul'a yolladılar. İstanbul'da Kadıköy Kemal Atatürk Ortaokulu'nu bitirdim. Babam 60'da öldü, dayımın yanına geldim, Yıldırım Beyazıt Lisesi'ni bitirdim. Sizi bütün mukaddesatımla temin edeyim, 3 yıl okuduğum Yıldırım Beyazıt Lisesi'nde müdür bir gün beni çağırdı, "gel bakalım buraya" diye. 3 yıl süreyle güreş yapıyordum, genç milliydim, liselerarası Türkiye şampiyonuydum. "Gel bakayım buraya" dedi. "Buyurun hocam, ne var?" "Kardeşim, senin baban yok mu, senin anan yok mu, senin sülalen yok mu, sen

ÖZDEMİR
ÖZOK'UN
KONUŞMASI

kimsin?" "Peki Hocam, hay hay" dedim, gittim anama, "anacağım böyle böyle, seni görmek istiyor bizim müdür" dedim. Anam gitti, zavallı, süslendi, başörtüsünü örttü, elinden tuttum, Yıldırım Beyaz Lisesi Zekeriya Ünlü'ye götürdüm, 1964'te. Adam döndü dedi ki, "benim 3 çocuğum var; Ayşe hanım, keşke benim çocuklarım da senin gibi olsaydı." Hukuk fakültesini bitirdim; bilim dediler, akıl dediler, biz de bunu söyledik kardeşim. Sizi kırmak aklımdan geçmez.

Hayatımın hiçbir döneminde hiçbir insanı kendimden daha küçük görmedim. Asla önyargılı değilim. Ben yine söylüyorum: Sizin şu tavrınız dahi, o imam hatip lisesinin getirdiği bir tutumdur kardeşim. Bir de siz böyle biraz çıkın, kabuğunuzu kırın, objektif değerlendirin. Deyin ki, "ne diyor bu adam, ne anlatıyor?" Bir de siz yargılayın.

Arkadaşlar; tamamen olay bu biçimdedir, asla bir provokasyon nedeniyle söylenmemiştir. Benim imam hatip lisesiyle ilgili görüşüm budur. Asla imam hatip lisesi arkadaşlarımı küçümsemek, ötelemek, onları bir biçimde toplum dışı olarak kabul etmek, böyle bir şey düşünmüyorum. Aslında onların kabahati değil, imam hatip lisesi mezunu olan ilahiyat fakültesine gider kardeşim. Benim görüşüm bu, kimse bunu değiştiremez. İmam hatip lisesi mezunu olan, İslam Enstitüsüne gitsin. Eğer pozitif bilim okuyacaksa, zaten bu sıkıntılar, bu kavgalar olmaz, imam hatip lisesinde okuduğu için bu kavgalar oluyor, bu çelişkiler oradan geliyor. Ben onları kınamıyorum, aldıkları eğitimin doğal bir sonucu, ama birbirimizi anlamamız lazım. Ama bu hak verilmiştir, tabii ki hakkıdır, ama yasanın verdiği hak, benim kendi kafamdaki, vicdanımdaki yaptığım değerlendirmeyi değiştirebilir mi? Ben kimseyi, hiçbir, Ahmet, Mehmet, Hasan, Hüseyin diye söylemiyorum, ama ben yine söylüyorum: Keşke 2008 Türkiye'sinde bir imam hatip lisesi mezunu olacağına ülkemizde, bir uluslararası bilim profesörü başbakan olsaydı. Bunu benim istemem, ülkeme olan bağlılığım, ülkemine geleceğine bakmam. Yani Türklük, ulusalcılık, kimse kimseyle ulusalcılık yarışı yapamaz, kimse kimseyle din, İslam yarışı yapamaz. Bize böyle öğrettiler. Bunlar insanlara vazife düştüğü zaman yapılacak değerlerdir.

Ben sözlerimi şöyle bitireceğim: Değerli Başkanım Mustafa bey dedi ki, "Türkiye'de ilgi kalmadı."

Beyler, arkadaşlar, Türkiye'de ilgi nasıl kalsın? Bakınız, birkaç rakam okuyacağım size. 12 Eylül, bu ülkeyi geçmişiyile ilişkisini kopardı. Bakın, nasıl kopardı, anlatayım size.

Değerli arkadaşlar; 12 Eylül, 7.000 kişinin idamı istenen bir dönem, 1.468 kişinin idamına karar verildi. Biri henüz 17 yaşında olmak üzere 50 kişi idam edildi. 300 kişi kuşkulu biçimde kayboldu, yok. 171 kişi işkenceyle öldürüldü, öldü. 650.000 kişi gözaltına alındı. 230.000 kişi yargılandı. 30.000 kişi sakıncalı olduğu gerekçesiyle işten atıldı. Gazeteler 300 gün süreyle kapalı kaldı. Siyasi partiler, sendikalar, dernekler... Ve bu ülkede 132.000 kitap 12 Eylül'de yakıldı.

Değerli arkadaşlar; 12 Eylül, bu ülkenin geçmişiyile ilişkisini kesti ve depolitizasyon dediğimiz, insanlara örgüt dediğiniz zaman iki şey akla geliyor: Fitne fücur, komünizm. 12 Eylül, insanlarda bu imajı yaptı. O nedenle de insanlar, yeni yeni siyasete giriyor, yeni yeni dernekleşiyor, yeni yeni sivil toplum örgütlerinin, demokrasinin olmazsa olmaz koşullarını benimseyerek giriyor.

Sözlerimi şöyle bitiriyorum değerli arkadaşlar: Zaman zaman darbe tartışmaları oldu, zaman zaman demokrasi tartışmaları oldu. Bu ülkede "aydınım, demokratım, okudum yazdım" diyen ve bu ülkesini seven orta zekadaki bir insan dahi, 1960 dahil, 12 Mart dahil, 12 Eylül dahil, bu darbeleri yaşadktan sonra, artık darbe diye bir şeyi aklının kenarından geçirmez, ya da telaffuz etmez, edemez. Biz sorunlarımızı hangi boyutta olursa olsun, bu kürsülerde tartışacağız, kırılacağız, güceneceğiz, üzüleceğiz, ama birbirimizi anlayarak mutlaka ama mutlaka ortak dili birlikte bulacağız. Daha iyi, daha güzel, daha sağlıklı günlerde buluşmak üzere, hiç kimseyi kırmak amacım değil; değerli arkadaşlarım kırılmışsa, onlar genç, biz büyüğüz, arkadaşlarımızdan özür dileriz. Ama kesinlikle benim amacım budur. Kimseyi ajite etmek, kimseyi ötelemek, ne benim yapımdadır, ne hayatımdadır, ne de kişiliğimdedir,

ÖZDEMİR
ÖZOK'UN
KONUŞMASI

bunu beni bilen arkadaşlarım bilir. O nedenle, bir özelliğim daha var: Şurada, Çorum'da idam sehpaı kurulsa, beni bildiğimden Allah'tan başka kimse çeviremez. Gücenen gücenir, darılan darılır, beğenen beğenir, beğenmeyen beğenmez.

Saygılar sunuyorum.

Başkan: Değerli Başkanımıza bu kapanış konuşması için teşekkür ediyoruz.

Zamanı da epey geçirdik, çünkü 19.30'da bitirmemiz lazımdı. Forumumuzu da burada kapatıyoruz.

Teşekkürler.

Sunucu: Çok yoğun programlarına rağmen bizleri kırmayıp forumumuza iştirak eden Kıymetli Türkiye Barolar Birliği Başkanımız Sayın Av. Özdemir Özok beye ve kıymetli Yönetim Kurulu üyelerine Çorum Barosu adına ayrı ayrı hoş geldiniz der, teşekkürlerimizi arz ederiz.

Hediyelerini almak üzere Türkiye Barolar Birliği Başkanı Sayın Av. Özdemir Özok beyi ve hediyelerini sunmak üzere Baro Başkanımız Av. Uğur Küçük beyi davet ediyorum.

Av. Uğur KÜÇÜK: Muhterem hanımefendi, Saygıdeğer Başkanım, Saygıdeğer Genel Sekreterim, Birliğimizin Yönetim Kurulu üyeleri, ülkemizin dört tarafından bizi onurlandıran değerli başkanlarım, değerli meslektaşlarım; öncelikle bu toplantının tertiplenmesi imkânını sağlayan ve bizi sizleri ağırlama onuruna kavuşturan Değerli TBB Başkanı'na ve Birlik Yönetimi'ne şükranlarımı arz ediyorum. İnanın böyle bir toplantının ev sahipliğini yapmak bizi son derece onurlandırdı, gururlandırdı. Teşekkür ediyorum.

Efendim, biz toplantının açılışında da bu Hitit'ten bahsettik. Sayın Başkanımıza da bir Hitit vazosu hediye etmek istiyoruz.

*(Türkiye Barolar Birliği Başkanı Av. Özdemir Özok'a
Hitit vazosu takdim edildi)*

UĞUK
KÜÇÜK'ÜN
KONUŞMASI

Av. Uğur KÜÇÜK: Efendim, biz bu toplantıyı Türkiye Barolar Birliği'nin de katkılarıyla kardeş baromuz, komşu baromuz Amasya ile tertip ettik. Cuma, Cumartesi, Pazar gününü kapsayan bir programdı. Dün Amasya'da başladık, bugün Çorum'da devam ediyoruz. Kardeş baromuz, bir dönem Çorum Bölge Barosu'yken, Çorum hinterlandına dahil olan baromuzun Değerli Başkanı'na ve Yönetim Kurulu üyelerine teşekkürlerimi sunuyorum ve bu toplantının hatırasına onlara da bir hediye takdim etmek istiyorum.

(Amasya Barosu Başkanı'na hediyesi takdim edildi)

Sunucu: Kıymetli misafirlerimiz; forumumuz burada sona ermiştir. Katılımınız için hepimize ayrı ayrı Çorum Barosu adına teşekkürlerimi sunuyorum. Saat 20.00'de Velipaşa Konağı'nda akşam yemeğine katılımlarınızı bekliyoruz.

Oğuzlar Mah. Barış Manço Cad. No: 44 Balgat / Ankara
Tel: (+90.312) 287 87 90 (Pbx) Faks: (+90.312) 286 55 65 - 286 31 00
Karanfil Sokağı No: 5/62 06650 Kızılay / Ankara
Tel: (+90.312) 425 30 11 - 425 36 19 - 418 13 46 Faks: (+90.312) 418 78 57
web: www.barobirlik.org.tr
e-mail: admin@barobirlik.org.tr • yayin@barobirlik.org.tr